

UCHWAŁA Nr 153/22
ZARZĄDU POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO
z dnia 21 listopada 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Raportu z wykonania Programu ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego na lata 2020 – 2025 z perspektywą do 2030 za lata 2020-2021”

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526), art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.), a także § 2 uchwały Nr XVII/136/20 Rady Powiatu Włoszczowskiego dnia 30 marca 2020 r. w sprawie uchwalenia *Programu ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego na lata 2020-2025 z perspektywą do 2030* Zarząd Powiatu **u c h w a ł a**, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Raport z wykonania *Programu ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego na lata 2020 – 2025 z perspektywą do 2030* za lata 2020-2021”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. „Raport z wykonania *Programu ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego na lata 2020 – 2025 z perspektywą do 2030* za lata 2020-2021” podlega przekazaniu Radzie Powiatu Włoszczowskiego.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Staroście Włoszczowskiemu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

1. Dariusz Czechowski – Starosta

.....

2. Małgorzata Gusta – Członek Zarządu

.....

3. Rafał Pacanowski - Członek Zarządu

.....

UZASADNIENIE:

Zarząd powiatu wykonuje zadania powiatu określone przepisami prawa (art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526).

Zgodnie z art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.), zarząd powiatu co 2 lata przedstawia radzie powiatu raport z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska.

Obecny „Raport z wykonania *Programu ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego na lata 2020-2025 z perspektywą do 2030*”, stanowi podsumowanie realizacji zadań w latach 2020 - 2021 wskazanych w dokumencie przyjętym uchwałą Nr XVII/136/20 Rady Powiatu Włoszczowskiego dnia 30 marca 2020 r. w sprawie uchwalenia *Programu ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego na lata 2020-2025 z perspektywą do 2030* (§ 2 cyt. uchwały).

**Załącznik
do UCHWAŁY Nr 153/22
ZARZĄDU POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO
z dnia 21 listopada 2022 r.**

**RAPORT
Z WYKONANIA
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU WŁOSZCZOWSKIEGO
NA LATA 2020 – 2025
Z PERSPEKTYWĄ DO 2030”
ZA LATA 2020-2021**

Opracowała:

mgr inż. Karolina Krupa
Wydział Rolnictwa, Leśnictwa
i Ochrony Środowiska
Starostwo Powiatowe we Włoszczowie

Włoszczowa, listopad 2022

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art.18 ust. 2 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.), Zarząd Powiatu co 2 lata sporządza i przedstawia Radzie Powiatu raport z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska.

Obecny raport z wykonania *Programu ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego za lata 2020-2025 z perspektywą do 2030*, stanowi podsumowanie realizacji zadań w latach 2020 – 2021 wskazanych w przyjętym uchwałą nr XVII/136/20 Rady Powiatu Włoszczowskiego z dnia 30 marca 2020 r. *Programie ochrony środowiska dla powiatu Włoszczowskiego na lata 2020-2025 z perspektywą do 2030*.

Program ochrony środowiska (w skrócie POŚ) jest dokumentem wspomagającym proces decyzyjny i aktywne zarządzanie środowiskiem. Umożliwia zintegrowane działanie na terenie gmin powiatu w celu zapewnienia mieszkańcom stałej poprawy warunków życia, chroniąc przy tym stan zasobów przyrodniczych i kulturowych. Realizacja POŚ to cały szereg przedsięwzięć o bardzo złożonym charakterze, wymagających wspólnego działania wszystkich instytucji samorządowych w powiecie. Złożoność ta powoduje, że realizacja przez samorządy założonych celów środowiskowych, jest jednoznacznie związana z ich kompetencjami stanowiącymi i wykonawczymi.

POŚ został opracowany w oparciu o *Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska* sporządzone przez Ministerstwo Środowiska.

Należy zaznaczyć, że ustawodawca nakładając na organ wykonawczy powiatu obowiązek sporządzenia raportów, nie zobowiązał innych podmiotów uczestniczących w ochronie środowiska powiatu do przekazywania niezbędnych informacji w tym zakresie. Z tego względu proces pozyskiwania danych oparty jest na dobrowolności, co może być powodem obniżenia jakości uzyskanych wyników. Należy także podkreślić, że możliwości samorządu powiatowego są znacznie ograniczone i polegają głównie na podejmowaniu określonych inicjatyw i wspieraniu oraz koordynacji wspólnych dążeń w celu osiągnięcia wytyczonych celów na obszarze powiatu.

Ustawa - Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury sprawozdania z realizacji programu. W samym Programie określono natomiast na czym będzie polegać analiza realizacji celów i zadań. Rada Powiatu uchwalając POŚ powiatu włoszczowskiego, przyjęła do realizacji wytyczne w nim priorytety i cele ekologiczne skoncentrowane na obszarach i w dziedzinach zapewniających maksymalne korzyści dla środowiska.

Raport opracowano na podstawie informacji i dokumentów udostępnianych przez wyspecjalizowane jednostki zajmujące się ochroną środowiska, np. GIOŚ, WIOŚ, dane statystyczne opracowywane przez GUS, dane będące w posiadaniu Starostwa Powiatowego we Włoszczowie oraz innych jednostek biorących udział w realizacji zadań ochrony środowiska jako jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych przedsięwzięć, a także w oparciu o informacje udostępniane przez organy prowadzące monitoring środowiska na terenie powiatu oraz informacje uzyskane z gmin powiatu włoszczowskiego. Do opisu stanu środowiska wykorzystano najaktualniejsze dostępne dane, w głównej mierze określające stan na dzień 31.12.2021 r.

2. Stan aktualny i tendencje zmian stanu środowiska przyrodniczego

Ocenę stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska naturalnego na terenie powiatu włoszczowskiego sporządzono w oparciu o wyniki badań stanu środowiska udostępnione w raportach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz w oparciu o informacje uzyskane przez Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Włoszczowie z urzędów gmin z terenu powiatu włoszczowskiego, jednostek administrowanych przez powiat, PGKiM we Włoszczowie, Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego we Włoszczowie.

2.1. Stan jakości powietrza atmosferycznego

Roczna ocena jakości powietrza dokonywana jest na podstawie badań i analiz wykonywanych na poziomie wojewódzkim i krajowym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza.

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju. Obowiązek wykonywania rocznej oceny jakości powietrza w strefach wynika z przepisów prawa UE, przeniesionych do prawa krajowego.

Podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi aktualnie w Polsce w zakresie prowadzenia i rozpowszechniania oceny jakości powietrza są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r., poz. 2279),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2010 r. Nr 16 poz. 87).

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów

dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Zgodnie z art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska, kryteriami oceny i klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń poziomu dopuszczalnego, określonej dla niektórych zanieczyszczeń),
- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji (dozwolone przypadki przekroczeń poziomu dopuszczalnego odnoszą się także do jego wartości powiększonej o margines tolerancji),
- poziom docelowy substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przypadków przekroczeń, określonej w odniesieniu do ozonu),
- poziom celu długoterminowego (dla ozonu).

Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

Poziom dopuszczalny oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

Poziom celu długoterminowego oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie - z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków - w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Klasyfikacji stref dokonuje się odrębnie w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza, dla przypadków, gdy:

dla zanieczyszczenia jest określony poziom dopuszczalny¹⁾

- klasa A – poziom stężenia zanieczyszczenia nie przekraczający poziomu dopuszczalnego²⁾, wymagane działania to:
 - utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem,
- klasa C – poziom stężenia zanieczyszczenia jest powyżej poziomu dopuszczalnego²⁾, wymagane działania to:
 - określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych,
 - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu,
 - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych;

1) Dotyczy zanieczyszczeń: dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu zawieszonego PM₁₀, oraz zawartości ołowiu (Pb) w pyłe zawieszonym PM₁₀ - ochrona zdrowia oraz: dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x) - ochrona roślin. W przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5}, w roku 2021 obowiązuje poziom dopuszczalny II faza, przy ocenie którego stosuje się dotychczasowe oznaczenie klas: A1 i C1.

2) Z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

dla zanieczyszczenia jest określony poziom docelowy ¹⁾

- klasa A - poziom stężenia zanieczyszczenia nie przekraczający poziomu docelowego, wymagane działania to:
 - utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego,
- klasa C - poziom stężenia zanieczyszczenia powyżej poziomu docelowego, wymagane działania to:
 - dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych,
 - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu;

1) Dotyczy: ozonu (O₃) (ochrona zdrowia ludzi, ochrona roślin) oraz arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), benzo(a)pirenu (B(a)P) w pyłe zawieszonym PM₁₀ - ochrona zdrowia ludzi.

oraz odrębnie w zależności od poziomów stężeń ozonu z uwzględnieniem poziomu celu długoterminowego

- klasa D1 - poziom stężenia nie przekraczający poziomu celu długoterminowego, wymagane działania to:
 - utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - poziom stężenia powyżej poziomu celu długoterminowego, wymagane działania to:
 - dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

W rocznej ocenie jakości powietrza wykonanej dla województwa świętokrzyskiego za rok 2020 i 2021 wykorzystano przede wszystkim wyniki pomiarów prowadzonych na stacjach monitoringu włączonych do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary realizowane były z wykorzystaniem analizatorów automatycznych oraz stosując metody manualne laboratoryjne, zgodnie z obowiązującymi metodykami referencyjnymi.

W województwie świętokrzyskim wydzielone zostały dwie odrębne strefy, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza, tj.: strefa miasto Kielce (PL 2601) oraz strefa świętokrzyska (PL 2602) - do której należy powiat włoszczowski. W ocenie wykorzystano dane uzyskane na łącznie 14 stacjach monitoringu powietrza, spośród których na 9 pomiary były wykonywane metodami automatycznymi lub automatyczno-manualnymi, a na 5 prowadzono pomiary wyłącznie manualne. Na stacjach tych, łącznie 53 stanowiska pomiarowe zapewniły serie wyników do dokonania niniejszej oceny.

Ocenie poddano 13 normowanych zanieczyszczeń powietrza: SO₂, NO₂, NO_x, CO, O₃, C₆H₆, pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, metale w pyłe zawieszonym PM₁₀ (As, Cd, Ni, Pb) oraz benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM₁₀. Dodatkowo dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} dokonano klasyfikacji w odniesieniu do poziomu dopuszczalnego dla fazy I, która jest uzupełnieniem oceny.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu, oceny ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: dwutlenku siarki SO₂, dwutlenku azotu NO₂, tlenku węgla

CO, benzen C₆H₆, ozonu O₃, pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5} oraz zawartości ołowiu Pb, arsenu As, kadmu Cd, niklu Ni i benzo(a)pirenu B(a)P w pyłe PM₁₀ dokonuje się w strefach na terenie całego kraju, z wyłączeniem: terenów zamkniętych lub instalacji przemysłowych, miejsc niezamieszkałych, do których obowiązuje zakaz wstępu oraz jezdni dróg i pasów dzielących drogi, z wyjątkiem sytuacji, w której piesi mają dostęp do pasa dzielącego drogę.

Tabela 1. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2020 oraz 2021 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM_{2,5})

Rok	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
2020	A	A	A	A	A ¹⁾	A	A	A	A	A	C	A1
2021	A	A	A	A	A ¹⁾	C	A	A	A	A	C	C1 ²⁾

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

2) Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I fazy, strefa uzyskała klasę A.

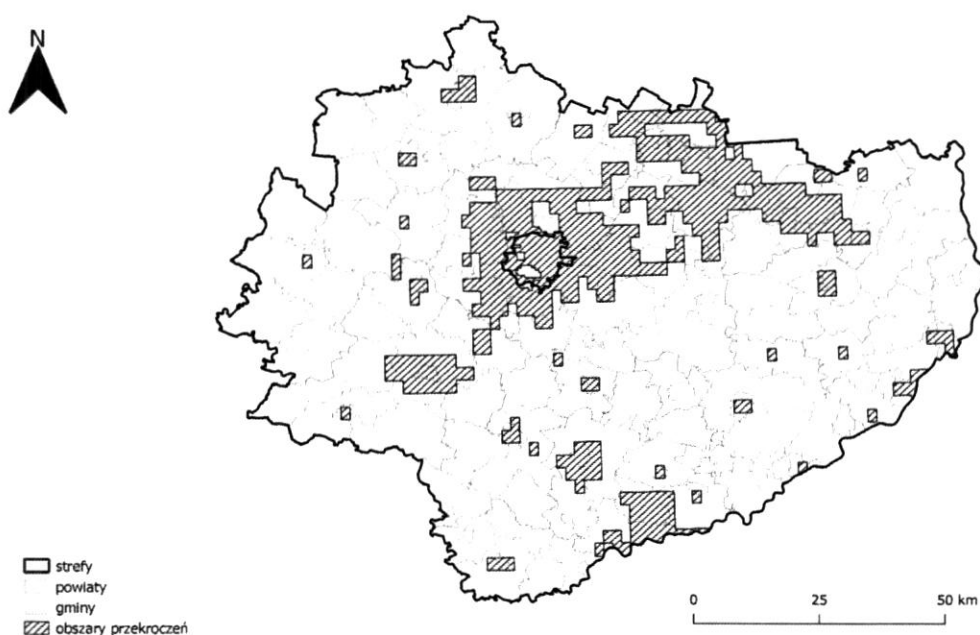
Źródło: [Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2020, Autor: GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Rok wydania: 2021. Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2021, Autor: GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Rok wydania: 2022]

Oceny rocznej pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5} dokonano w odniesieniu do poziomu dopuszczalnego dla fazy II, wynoszącego 20 g/m³, który powinien zostać osiągnięty do 1 stycznia 2020 roku. Poprzednią podstawową normą dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} był poziom dopuszczalny dla fazy I, wynoszący 25 g/m³, który powinien zostać osiągnięty do 1 stycznia 2015 roku. Główny wynik oceny, decydujący o działaniach dla strefy, stanowi zatem klasyfikacja, dla której stosuje się nazewnictwo klas A1 oraz C1. Natomiast klasyfikacja dla poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy I (klasa A i C) funkcjonuje w ocenie dodatkowo.

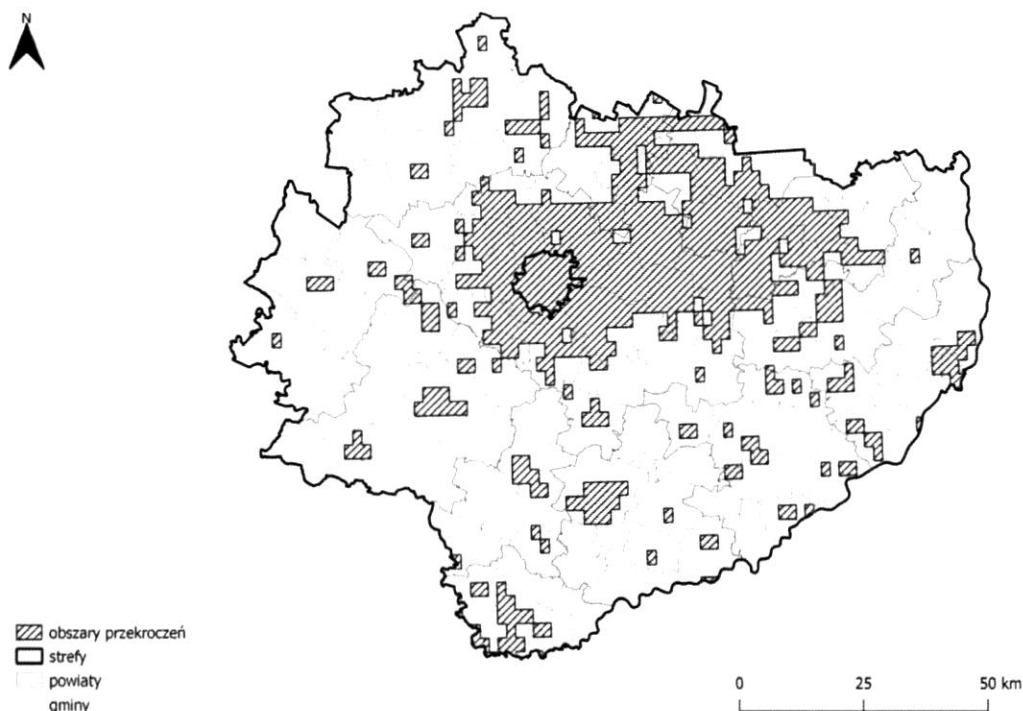
Dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia ustanowiono dwa rodzaje kryteriów: poziom docelowy wynoszący 120 g/m³ i odnoszony do wartości maksymalnej średniej 8-godzinnej w dobie, który nie powinien być przekroczony w ponad 25 dobach w roku kalendarzowym (uśrednione w ciągu kolejnych 3 lat), oraz poziom celu długoterminowego, który określa to samo stężenie ozonu, co poziom docelowy, jednak nie powinien być przekroczony w żadnej dobie w roku kalendarzowym 2021.

W wyniku dokonanej klasyfikacji w roku 2020 dla kryterium ochrony zdrowia ludzi strefa świętokrzyska (w tym również teren powiatu włoszczowskiego) uzyskała **klasę C** z powodu przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Przekroczenie wystąpiło również w zakresie poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu i skutkowało nadaniem obu strefom **klasy D2**. Dla pozostałych zanieczyszczeń, z uwagi na dotrzymanie poziomu dopuszczalnego lub docelowego dla każdej z ocenianych substancji, strefie nadano status **klasy A**, a w przypadku pyłu PM_{2,5} w klasyfikacji podstawowej - **klasy A1**. Dodatkowa klasyfikacja pod kątem zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM_{2,5} (poziom dopuszczalny określony dla fazy I) również skutkowało nadaniem **klasy A**.

Podsumowując wyniki uzyskane w ocenie przeprowadzonej w roku 2021 dla kryterium ochrony zdrowia ludzi strefa świętokrzyska uzyskała **klasę C** z powodu przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla pyłu zawieszonego PM10 dla stężeń 24-godzinnych oraz przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. W przypadku pyłu zawieszonego PM2,5 przekroczenia poziomu dopuszczalnego w klasyfikacji podstawowej (faza II) skutkowały nadaniem strefie **klasy C1**. Dodatkowa klasyfikacja pod kątem zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM2,5 (poziom dopuszczalny określony dla fazy I) skutkowało nadaniem strefie **klasy A**. Przekroczenie poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu skutkowało nadaniem strefie **klasy D2**. Dla pozostałych zanieczyszczeń, z uwagi na dotrzymanie poziomu dopuszczalnego lub docelowego, strefie nadano status **klasy A**.

Rysunek 1. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie świętokrzyskim w 2020 roku [źródło: GIOŚ]

Rysunek 2. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie świętokrzyskim w 2021 roku [źródło: GIOŚ]

Oceny poziomów stężeń substancji w powietrzu ze względu na ochronę roślin w zakresie dwutlenku siarki SO_2 , tlenków azotu NO_x i ozonu O_3 dokonuje się w strefach na terenie całego kraju, z wyłączeniem miejsc wymienionych wyżej oraz aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy i miast stanowiących samodzielne strefy.

Tabela 2. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Rok	SO_2	NO_x	$O_3^{1)}$
2020	A	A	A
2021	A	A	A

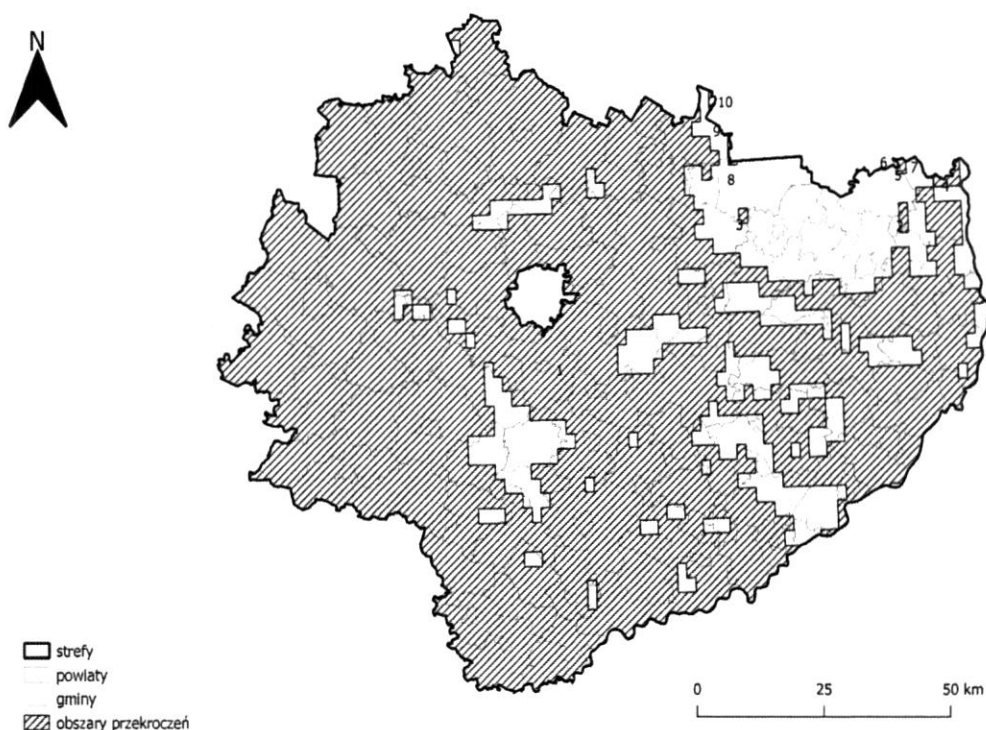
¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa świętokrzyska uzyskała klasę D2

Źródło: [Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2020, Autor: GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Rok wydania: 2021. Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2021, Autor: GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Rok wydania: 2022]

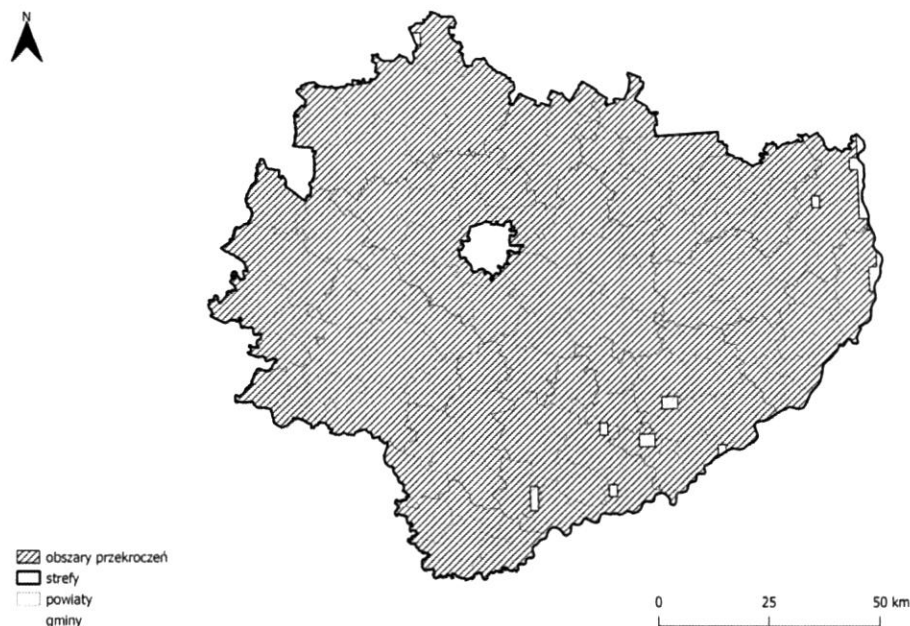
Oceny strefy świętokrzyskiej dla kryterium ozonu dokonano na podstawie wyników pomiarów z jednego stanowiska działającego od 2015 roku na stacji w Nowinach. Drugie stanowisko ozonu w strefie, utworzone w 2020 roku na stacji w Gołuchowie niestety w 2021 roku z powodu awarii osiągnęło zbyt niską kompletność serii pomiarowej (61%) i nie mogło ono zostać wykorzystane w niniejszej ocenie. Seria pomiarowa ze stacji w Nowinach umożliwiła natomiast analizę stężeń ozonu w odniesieniu do poziomu docelowego i celu długoterminowego.

Strefę świętokrzyską w ocenie pod kątem zanieczyszczenia ozonem, zaliczono do klasy A i D2 odpowiednio dla kryterium poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego, określanych parametrem AOT 40

Zarówno w roku 2020 jak i 2021 dla kryterium ochrony roślin, strefę świętokrzyską, w tym również powiat włoszczowski, pod względem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla NO_x , SO_2 i poziomu docelowego ozonu zakwalifikowano do **klasy A**. Natomiast z uwagi na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefę świętokrzyską zaliczono do **klasy D2**.

Rysunek 3. Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu w województwie świętokrzyskim w 2020 roku (ochrona roślin) [źródło: GIOŚ]

Rysunek 4. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego wskaźnika AOT40 ozonu ustanowionego ze względu na ochronę roślin w województwie świętokrzyskim w 2021 roku [źródło: GIOŚ]

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie świętokrzyskim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), mniejszy udział stanowią emisje z transportu (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Znaczący udział w stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu na obszarze województwa ma ich napływ zanieczyszczeń z obszaru Polski oraz z Europy. Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie oraz transport samochodowy, który wpływa na stężenia zanieczyszczeń zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o dużym natężeniu ruchu. Przemysł zlokalizowany na obszarze województwa świętokrzyskiego, głównie energetyka zawodowa, ze względu na dużą wysokość kominów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa. Zakłady przemysłowe o istotnej emisji niezorganizowanej (zakłady przemysłu cementowo-wapienniczego oraz kopalnie surowców wapienniczych) lub emitowanej poprzez niskie emitory mogą bezpośrednio wpływać na jakość powietrza w sąsiedztwie. W dużych miastach w województwie znaczący udział w całkowitej emisji ma emisja związana z ruchem pojazdów i spalaniem paliw. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się hamulców, opon i nawierzchni dróg oraz unosu zanieczyszczeń z powierzchni ulic, natomiast tlenki azotu są emitowane z rur wydechowych.

W latach 2020-2021 na terenie powiatu włoszczowskiego widoczny jest wzrost wartości związanych z emisją zanieczyszczeń pyłowych.

Tabela 3. Emisja zanieczyszczeń pyłowych na terenie powiatu włoszczowskiego w latach 2020, 2021

Emisja zanieczyszczeń pyłowych [t/rok]		
	2020 r.	2021 r.
Ogółem	46	54
Ze spalania paliw	16	22
Cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych	29	30
Węglowo-grafitowe, sadza	1	2

Źródło: dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp wrzesień 2022 r.

Emisję poszczególnych substancji w ramach emisji zanieczyszczeń gazowych w latach 2020-2021 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Emisja zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych [t/rok] na terenie powiatu włoszczowskiego w latach 2020, 2021

Emisja zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych [t/rok]		
	2020 r.	2021 r.
Ogółem	409 007	439 736
Dwutlenek siarki	153	165
Tlenki azotu	106	147
Tlenek węgla	9 527	12 729
Dwutlenek węgla	399 221	426 695

Źródło: dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp: wrzesień 2022 r.

W roku 2020 na terenie powiatu odnotowano spadki emisji tlenków azotu, tlenku węgla oraz dwutlenku węgla w stosunku do lat poprzednich. W 2021 widoczny jest wzrost emisji wszystkich monitorowanych substancji.

Uchwałą Nr XXII/291/20 Sejmiku województwa świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. określony został „Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”. Niniejszy Program został opracowany w związku z odnotowaniem w 2018 roku przekroczenia standardów jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Opracowany został zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych. Integralną częścią Programu jest plan działań krótkoterminowych. Program obejmuje dwie strefy oceny jakości powietrza, tj.: – strefa miasto Kielce (o kodzie PL2601) – podlega ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi; – strefa świętokrzyska (o kodzie PL2602) – podlega ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin.

Celem Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, a następnie wskazanie działań naprawczych, które pomogą poprawić jakość powietrza w województwie świętokrzyskim. Program uwzględnia cele zawarte w dokumentach planistycznych i strategicznych krajowych (w tym w Krajowym programie ochrony powietrza, koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju) oraz w „Programie ochrony środowiska

dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025”.

3. Odnawialne źródła energii

Energia geotermalna

Na terenie powiatu włoszczowskiego brak jest udokumentowanych złóż wód termalnych.

Energia wiatru

Kluczowym parametrem określającym energię wiatru jest prędkość. Minimalna średnioroczna prędkość wiatru zapewniająca opłacalność inwestycji budowy farm wiatrowych wynosi 4-5 m/s. Średnia prędkość wiatru mierzona na wysokości 20 m nad poziomem gruntu, dla powiatu włoszczowskiego wynosi od 4 do 4,5 m/s. Ze względu na dużą lesistość powiatu oraz liczne formy ochrony przyrody istnieją ograniczenia co do energetyki wiatrowej.

Ustawa z dnia 20 maja 2016 o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 724) określa warunki i tryb lokalizacji oraz budowy instalacji wiatrowych, jak również warunki ich lokalizacji w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. Przyjęcie ustawy podyktowane było faktem, że instalacje te były lokalizowane zbyt blisko budynków mieszkalnych. Przepisy wprowadziły definicję elektrowni wiatrowej. Zgodnie z ustawą, instalacje tego typu będą mogły być lokalizowane wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wiatrak można postawić w odległości nie mniejszej niż 10-krotność jego wysokości (wraz z wirnikiem i łopatom) od zabudowań mieszkalnych i mieszanych oraz obszarów szczególnie cennych z przyrodniczego punktu widzenia (np. parków narodowych czy krajobrazowych, rezerwatów).

Energia słoneczna

Według danych literaturowych gęstość promieniowania słonecznego docierającego do Ziemi wynosi od 800 do 2 300 kWh/m² rocznie. Dla Europy średnia wartość to 1 200 kWh/m²/rok, a dla Polski ok. 1 000 kWh/m²/rok.

Teren powiatu charakteryzuje się typową wartością promieniowania słonecznego w skali kraju (1100 kWh/m²). Fakt ten sprzyja instalacji kolektorów słonecznych czy instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych. Na terenie powiatu wykorzystanie energii słonecznej poprzez panele fotowoltaiczne i kolektory słoneczne staje się coraz bardziej popularne.

Na terenie powiatu funkcjonują farmy fotowoltaiczne przedstawione w poniższej tabeli, z czego budowa trzech instalacji została zakończona w roku 2021 (w 2020 r. brak zakończonych farm fotowoltaicznych). Ponadto w latach 2020-2021 rozpoczęto budowę sześciu farm fotowoltaicznych, których realizacja jest nadal w toku (obiekty na terenie gminy Krasocin, Włoszczowa i Moskorzew).

Tabela 5. Farmy fotowoltaiczne na terenie powiatu włoszczowskiego

Lp.	Lokalizacja (nazwa miejscowości)	Maksymalna moc (MW)
1	Obręb Oleszno, gmina Krasocin	do 1,0 MW
2	Obręb Kluczewsko, gmina Kluczewsko	0,999 MW
3	Obręb Oleszno, gmina Krasocin	do 1,0 MW
4	Obręb Oleszno, gmina Krasocin	do 1,0 MW
5	Obręb Oleszno, gmina Krasocin	do 1,0 MW
6	Obręb Komorniki, gmina Kluczewsko	0,999 MW
7	Obręb Czarnca, gmina Włoszczowa	do 1,0 MW
8	Obręb Kluczewsko, gmina Kluczewsko	616,84 kW

Źródło: dane pozyskane z Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego we Włoszczowie, stan na 31 grudzień 2021 r.

Energia słoneczna wykorzystywana jest także na obiektach użyteczności publicznej administrowanych przez powiat, zgodnie z poniższą tabelą. Z danych przekazanych przez jednostki podległe powiatowi wynika, iż w okresie sprawozdawczym tylko Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej we Włoszczowie realizowała dostawę i montaż kolektorów słonecznych na swoim obiekcie.

Tabela 6. Instalacje OZE na budynkach użyteczności publicznej administrowanych przez powiat

Obiekt	Instalacja OZE
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej we Włoszczowie	Kolektory słoneczne o mocy 0,005 MW (zaopatrzenie w c.w.u.), montaż dodatkowych kolektorów słonecznych w 2020 r.
Dom Pomocy Społecznej	Kolektory słoneczne o mocy 0,12 MW (zaopatrzenie w c.w.u.) oraz instalacja fotowoltaiczna o mocy 0,034 MW
Zespół Szkół Nr 2 im. Hetmana Stefana Czarnieckiego	Kolektory słoneczne (zaopatrzenie w c.w.u.) – bateria 44 kolektorów słonecznych KS2100 HEWALEX (przeciętny roczny zysk kolektora 358 kWh/m ²)
Zespół Szkół Nr 3 im. Stanisława Staszica	Kolektory słoneczne (zaopatrzenie w c.w.u.) - bateria 22 kolektorów słonecznych KS2100 HEWALEX (przeciętny roczny zysk kolektora 358 kWh/m ²)

Źródło: Informacje przekazane przez Starostwo Powiatowe we Włoszczowie, stan na 31.12.2021 r.

Energia z biomasy

Biomasa to najstarsze i najszerzej współcześnie wykorzystywane odnawialne źródło energii. Należą do niej zarówno odpady biodegradowalne z gospodarstw domowych, jak i pozostałości po przycinaniu zieleni miejskiej. Biomasa to cała istniejąca na Ziemi materia organiczna, wszystkie substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego ulegające biodegradacji. Biomasa są resztki z produkcji rolnej, pozostałości z leśnictwa, odpady przemysłowe i komunalne. Należy przyjąć, że potencjał biomasy na obszarze powiatu może

pochodzić z produkcji leśnej. Biomasa może być wykorzystywana w małych lokalnych kotłowniach oraz przez osoby fizyczne.

Biogaz

Biogaz jest produktem anaerobowej fermentacji związków pochodzenia organicznego. Do jego produkcji można wykorzystać m.in.:

- odpady pochodzenia zwierzęcego, których głównym producentem jest przemysł mięsny, a w szczególności ubojnie. Na terenie powiatu włoszczowskiego nie występuje instalacja do wytwarzania energii z biogazurolniczego;
- odpady przemysłu rolno – spożywczego m.in. wytloki jabłkowe, wytloki owocowe i wiele innych. Na terenie powiatu włoszczowskiego nie występuje żadna biogazownia wykorzystująca tego typu odpady;
- odpady powstałe w oczyszczalni ścieków. Na terenie powiatu żadna oczyszczalnia ścieków nie wykorzystuje osadów ściekowych do produkcji biogazu.

Energia spadku wód

Aktualnie na terenie powiatu nie wykorzystuje się energii spadku wód. Energia spadku wód na terenie powiatu włoszczowskiego może być wykorzystywana w przyszłości na terenie rzek Czarna oraz Pilica, jednakże konieczne jest przeprowadzenie szczegółowych analiz w tym zakresie (na dzień sporządzania dokumentu brak jest szczegółowych analiz oraz opracowań w tym zakresie, w związku z tym wskazanie konkretnych możliwości wykorzystania energii spadku wód nie jest możliwe).

3.1. Stan jakości środowiska akustycznego powiatu

Hałas komunikacyjny

Dopuszczane poziomy hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska. Czynniki wpływające na poziom hałasu komunikacyjnego to: natężenie i płynność ruchu, udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie dróg oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z nią zabudowy. Hałas ten koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, ma więc charakter liniowy.

Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45 do 56 dB. Eskalacja hałasu drogowego w środowisku spowodowana jest wzrastającą liczbą pojazdów samochodowych. Z danych udostępnionych przez GUS dotyczących ilości pojazdów zarejestrowanych na terenie powiatu włoszczowskiego w roku 2020 oraz w latach poprzedzających wynika, iż ilość wszystkich rejestrowanych pojazdów sukcesywnie wzrasta.

Tabela 7. Pojazdy zarejestrowane na terenie powiatu włoszczowskiego w latach 2018-2020

TRANSPORT Pojazdy samochodowe i ciągniki ogółem	Jednostka miary	2018	2019	2020
pojazdy samochodowe i ciągniki	szt.	36 763	39 327	40 720
motocykle ogółem	szt.	2 033	2 326	2 457
samochody osobowe	szt.	25 230	26 951	27 818
autobusy ogółem	szt.	168	169	179
samochody ciężarowe	szt.	3 422	3 538	3 735
ciągniki samochodowe	szt.	467	478	536
ciągniki rolnicze	szt.	5 363	5 584	5 701

Źródło: dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp wrzesień 2022 r.

Zgodnie z art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) na podstawie strategicznych map hałasu wykonywanych obowiązkowo dla miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys., głównych dróg, linii kolejowych i lotnisk, a także na podstawie wyników pomiarów hałasu wykonanych na pozostałych terenach nie ujętych powyżej.

W roku 2020 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach realizował zadania dotyczące pomiarów i oceny hałasu drogowego i kolejowego emitowanego do środowiska na terenie województwa świętokrzyskiego, w ramach programu PMS. Pomiary monitoringowe hałasu wykonywało Centralne Laboratorium Badawcze OIOS Oddział w Kielcach. Pomiarów dokonano łącznie w 11 punktach, w tym hałasu drogowego w 9 punktach: w Małogoszczu, Klimontowie, Modliszewicach, Motkowicach, Oksie, Seceminie (ul. Koniecpolska DW 786) – powiat włoszczowski i Szydłowie oraz kolejowego w 2 punktach: Bodzechowie i Sandomierzu (punkty zlokalizowane poza obszarem powiatu włoszczowskiego).

Oceny klimatu akustycznego dokonano na podstawie uzyskanych wyników pomiarów poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikami długookresowymi L_{wA} i L_{wN} wyznaczonymi dla okresu roku (pomiar w punktach: Małogoszcz, Klimontów, Modliszewice) oraz wskaźnikami krótkookresowymi L_{wAeqD} i L_{wAeqN} — do ustalenia i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby (pomiar w punktach: Małogoszcz, Motkowice, Oksa, Secemin Szydłowiec).

W przypadku badań w celu określenia wskaźników długookresowych pomiary prowadzono przez 8 dób w każdym z 3 punktów, w tym przez 5 dób odpowiadających dniom powszednim oraz przez 3 doby, które odpowiadały dniom weekendowym. Pomiary hałasu drogowego służące do określenia wskaźników długookresowych nie wykazały przekroczeń w punkcie pomiarowym w Małogoszczu (punkt zlokalizowany najbliżej powiatu włoszczowskiego). Dla wskaźnika L_{wA} , wystąpiły przekroczenia dla punktów w Klimontowie o 3,7 dB i w Modliszewicach o 2,8 dB. Dla wskaźnika L_x nie zostały przekroczone dopuszczalny poziomy hałasu w żadnym punkcie.

Dopuszczalny poziom hałasu oznaczono również przy pomocy wskaźników krótkookresowych: L_{AeqD} , tj. równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia (od godz. 6.00 do godz. 22.00) oraz L_{AeqN} , tj. równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy (od godz. 22.00 do godz. 6.00), wyrażonych w decybelach (dB), w odniesieniu do jednej doby. Zgodnie z obowiązującym w okresie prowadzenia pomiarów rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, dopuszczalne wskaźniki poziomu dźwięku, w zależności od przeznaczenia terenu wynosiły:

1. dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – 61 dB (dla pory dnia),
2. dla terenów mieszkaniowo-usługowych – 65 dB (dla pory dnia) i 56 dB (dla pory nocy).

W przypadku badań przeprowadzonych w celu określenia wartości wskaźników krótkookresowych pomiary odbyły się raz w roku – w ciągu 1 doby w każdym z 9 punktów. Przekroczeń nie odnotowano na punktach kontrolnych zlokalizowanych w Małogoszczu, Oksie i Seceminie. Przekroczenia wystąpiły na punktach zlokalizowanych w Motkowicach i Szydłowie zarówno w porze dnia i nocy, w zakresie 0-5 dB. Wyniki pomiarów uzyskane w miejscowości Secemin – powiat włoszczowski (L_{AeqD} na poziomie 60,6 dB, L_{AeqN} - nie określono) wskazują na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w porze dziennej, jednak wartość wskaźnika jest bliska wartości granicznej (wartość dopuszczalna 61 dB.).

Wykonane pomiary hałasu kolejowego nie wykazały przekroczeń w żadnym z dwóch punktów pomiarowych.

Hałas przemysłowy

Zagrożenia hałasem przemysłowym mają charakter lokalny i obejmują zasięgiem jedynie tereny zabudowy mieszkaniowej sąsiadujące z obiektami wytwarzającymi ponadnormatywny hałas. Uciążliwości akustyczne pochodzą głównie z dużych zakładów przemysłu cementowo-wapienniczego, drzewnego, jak również są związane z działalnością obiektów handlowo-usługowych (wentylatory, urządzenia klimatyzacyjno-chłodnicze).

Na obszarze powiatu aktualnie nie występuje zagrożenie ze strony hałasu przemysłowego. W okresie sprawozdawczym warunki emisji hałasu do środowiska miały uregulowane w ramach posiadanych decyzji:

- Zakład Produkcyjny, ul. Spółdzielcza 1, 29-105 Krasocin, eksploatowany przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „Wódkowski”, decyzja z dnia 3.08.2018 r. znak: ROL.6241.1.2018.II
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „AUTOMIX” Iwona Bator, ul. Dębowa 4, 29-100 Włoszczowa, decyzja z dnia 22.02.2021 znak: ROL.6241.2.2020.KB.

3.2. Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie powiatu włoszczowskiego głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego jest sieć i urządzenia elektroenergetyczne. Mieszkańcy powiatu zaopatrywani są w energię elektryczną systemem linii napowietrznych, napowietrzno - kablowych i kablowych wysokiego, średniego i niskiego napięcia. Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu są również stacje bazowe telefonii komórkowej. Zasięgi występowania pól elektromagnetycznych o wartościach granicznych

w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych są zależne od mocy doprowadzanej do anten i charakterystyki promieniowania tych anten.

Do najważniejszych sztucznych źródeł promieniowania elektromagnetycznego na obszarze powiatu włoszczowskiego należą:

- linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 220 kV łączące Stację Systemową „Kielce 400” z Joachimowem i Łośnicą,
- linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV, stacja systemowa „Kielce 400” - Oleszno - Opoczno i Szczekociny - Secemin - Włoszczowa - Joachimów,
- stacje elektroenergetyczne 110/15 kV we Włoszczowie, Seceminie i Koziej Wsi,
- bazowe stacje telefonii komórkowej różnych operatorów rozmieszczone na terenie całego powiatu.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Zadaniem podsystemu monitoringu PEM jest ocena i obserwacja zmian wielkości pola elektromagnetycznego. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności. W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych, odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi aktualnie w Polsce w zakresie prowadzenia monitoringu pól elektromagnetycznych są:

- - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Pomiary monitoringowe wykonane na terenie powiatu włoszczowskiego w 2020 r. przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zostały przeprowadzone w trzech punktach pomiarowych:

- punkt pomiarowy Włoszczowa, ul. Partyzantów UG (gmina Włoszczowa) – wynik pomiaru 0,2 V/m, średnia dla obszaru 0,16 V/m,
- punkt pomiarowy Dobromierz (gmina Kluczewsko) – wynik pomiaru < 0,1 V/m, średnia dla obszaru 0,14 V/m,
- punkt pomiarowy Secemin (gmina Secemin) – wynik pomiaru < 0,1 V/m, średnia dla obszaru 0,14 V/m.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono na terenie powiatu włoszczowskiego istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dopuszczalna wartość poziomu pól

elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności wynosi 7 V/m (w zakresie częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz). Dla punktu pomiarowego na terenie gminy Włoszczowa największą wartość odnotowano na poziomie 0,2 V/m. Porównując uzyskane wartości do pomiarów wcześniejszych w ramach cyklu 3 letniego nastąpił spadek promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu włoszczowskiego.

Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym rozporządzeniem. Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
 - w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe,
 - w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,
 - w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego.

W trakcie pomiarów przeprowadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w roku 2021 r. na terenie powiatu włoszczowskiego wyznaczono jeden punkt stałej sieci monitoringu (punkt pomiarowy Włoszczowa ul. Broniewskiego). Pomiar przeprowadzony w ww. punkcie w czerwcu 2021 r. wskazał na wartość $< 0,3$ V/m (wynik z 0,5 godz. pomiaru). Ponadto w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wyznaczono punkt monitoringu badawczego (punkt pomiarowy Kluczewsko ul. 1-go Maja). Pomiar przeprowadzony w ww. punkcie w czerwcu 2021 r. wskazał również na wartość $< 0,3$ V/m (wynik z 0,5 godz. pomiaru).

Z punktu widzenia ochrony środowiska najistotniejszymi źródłami PEM są stacje bazowe telefonii komórkowych z powodu ich liczebności. Jednakże żaden z pomiarów przeprowadzonych w przeciągu ostatnich lat w otoczeniu stacji bazowych nie wykazał przekroczeń wartości dopuszczalnych. Linie i stacje elektroenergetyczne, również nie wywierają niekorzystnego wpływu na środowisko, ponieważ natężenia pól elektrycznych oraz magnetycznych znacząco maleją wraz ze wzrostem odległości od linii elektromagnetycznych. Dzięki zastąpieniu tradycyjnego nadawania analogowego systemem przekazu cyfrowego w roku 2013 w woj. świętokrzyskim udało się ograniczyć moc nadajników radiowo-telewizyjnych, co przełożyło się na spadek natężeń pól elektromagnetycznych wokół takich obiektów. Biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonego monitoringu na terenie powiatu włoszczowskiego brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.

3.3. Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe

Powiat włoszczowski położony jest w najbardziej wysuniętej na zachód części województwa świętokrzyskiego. Sieć rzeczną powiatu tworzą Biała Nida i Pilica z dopływami: Czarną Włoszczowską, Zwleczą, i Kurzelówką. Ponadto na terenie powiatu znajdują się liczne bagna oraz zbiorniki retencyjne i stawy rybne. Pod względem hydrograficznym powiat włoszczowski leży w lewostronnym dorzeczu rzeki Wisły. Charakteryzuje się średnimi sumami rocznych opadów na poziomie 650-700 mm. Przez obszar powiatu przebiega ważny wododział rozgraniczający zlewnie Nidy i Pilicy.

Pod względem hydrograficznym obszar powiatu włoszczowskiego leży w lewostronnym dorzeczu rzeki Wisły. Najważniejszymi rzekami są: Pilica, Czarna Włoszczowska, Biała Nida, Zwleczka i Czarna Struga.

Obszar powiatu włoszczowskiego znajduje się w zlewniach 25 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), wymienionych w poniższej tabeli.

Tabela 8. Wykaz zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, w obrębie których położony jest powiat włoszczowski

Lp.	Nazwa jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP)	Kod jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP)
1	Pilica od Kanału Koniecpol-Radoszewnica do Zwleczy	RW200010254179
2	Pilica od Zwleczy do Zbiornika Sulejów	RW20001025451
3	Czarna z Olszówki	RW200023254229
4	Dopływ spod Skorkowa	RW200052162949
5	Nida do Strugi Dąbie	RW20006216116
6	Struga Rzeszówek	RW20006216118
7	Kwilinka	RW2000621612
8	Lipnica	RW20006216189
9	Mierzawa do Cieków od Gniewięcina	RW20006216616
10	Dopływ spod Goleniów	RW20006254152
11	Dopływ spod Drużykowskiej	RW20006254156
12	Struga z Michałowa	RW200062541712
13	Zwleczka	RW20006254189
14	Kurzelówka	RW20006254192
15	Czarna Włoszczowska od źródeł do Czarnej z Olszówki bez Czarnej z Olszówki	RW20006254219
16	Dopływ z Bożej Woli	RW2000625424
17	Czarna Struga	RW20006254269
18	Struga	RW2000625428

19	Baryczka	RW20006254329
20	Dopływ ze Stanowisk	RW20006254332
21	Dopływ spod Rożnicy	RW20007216618
22	Dopływ spod Wywły	RW20007254138
23	Nida od Strugi Dąbie do Hutki	RW2000921631
24	Pilica od Dopływu spod Nakła do Kanahu Koniecpol-Radoszewnica	RW200092541711
25	Czarna Włoszczowska od Czarnej z Olszówki do ujścia	RW2000925429

Zródło: „Program ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego na lata 2020-2025 z perspektywą do 2030”

W latach 2020-2021 badania i oceny stanu wód powierzchniowych powiatu włoszczowskiego dokonywane były w ramach sześcioletniego cyklu gospodarowania wodami – 2016-2021, w którym monitoring jakości wód powierzchniowych realizowano zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Świętokrzyskiego na lata 2016 – 2020”, obejmującym monitoring diagnostyczny, monitoring operacyjny, monitoring wód na obszarach chronionych (w zakresie monitoringu diagnostycznego i/lub monitoringu operacyjnego) oraz monitoring badawczy.

Monitoring wód powierzchniowych jako element gospodarowania wodami dostarcza zarządzającemu wodami danych o jakości wód, w określonym zakresie i odpowiednim czasie umożliwiającym wykorzystanie ich w kolejnych pracach planistycznych, sporządzanych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami. Uzyskanie spójnego i kompletnego obrazu stanu lub potencjału ekologicznego, stanu chemicznego oraz stanu wód w badanych jednolitych częściach wód powierzchniowych jest wypełnieniem obowiązków zapisanych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW) w art. 8 Dyrektywy 2000/60/WE. Monitorowanie jest również konieczne ze względu na wypełnienie przez Polskę obowiązków sprawozdawczych wobec Komisji Europejskiej (raporty, o których mowa w Ramowej Dyrektywie Wodnej 2000/60/WE oraz dyrektywie 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych), a także zobowiązania Polski wynikające ze współpracy z Komisją Helsińską oraz Europejską Agencją Środowiska.

Monitoring diagnostyczny i operacyjny przeprowadza się w punkcie pomiarowo-kontrolnym reprezentatywnym dla ocenianej JCWP. Badania w ramach monitoringu badawczego i monitoringu obszarów chronionych prowadzone są w miejscu zależnym od występowania badanego zjawiska/zdarzenia/skażenia oraz od umiejscowienia danego obszaru chronionego.

Zakres i częstotliwość pomiarów i badań wskaźników w ramach poszczególnych rodzajów monitoringu ustala się dla każdego punktu pomiarowo-kontrolnego zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem monitoringowym z uwzględnieniem aktualnego wykazu JCWP określającego status, typologię, cele środowiskowe, zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych oraz rodzaj presji oddziaływującej na JCWP. Tworzenie nowej sieci monitoringowej polega na weryfikacji sieci istniejącej w poprzednim 6-letnim cyklu gospodarowania wodami. Sieć punktów pomiarowo kontrolnych, na które składają się reprezentatywne punkty diagnostyczne i operacyjne, stanowi podstawę oceny stanu jednolitych części wód.

Monitoring elementów biologicznych stanowi podstawę dla określenia stanu ekologicznego. Pierwszą grupą wskaźników są elementy biologiczne. Elementy biologiczne monitorowane w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzecznych to, m. in. fitoplankton, chlorofil „a”, fitobentos, makrobezkręgowce bentosowe. Fitoplankton oraz chlorofil „a” stanowią elementy biologiczne badane z najwyższą częstotliwością – 6 razy w ciągu roku w rzekach oraz 4 razy w roku w zbiornikach. Pozostałe elementy biologiczne w ciekach bada się minimum raz do roku. W rzekach są to fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe oraz ichtiofauna, natomiast w zbiornikach zaporowych fitobentos i makrobezkręgowce bentosowe.

Elementy hydromorfologiczne oraz fizykochemiczne stanowią wsparcie oceny elementów biologicznych. W ramach monitoringu elementów hydromorfologicznych bada się reżim hydrologiczny, ciągłość cieku oraz warunki morfologiczne z minimalną częstotliwością raz na sześć lat.

Na elementy fizykochemiczne składa się sześć grup wskaźników charakteryzujących konkretne stany, warunki i rodzaje zanieczyszczenia:

- grupa charakteryzująca stan fizyczny. W rzekach bada się warunki termiczne, barwę oraz zawiesinę ogólną z częstotliwością od 6 do 12 razy w roku. W zbiornikach zaporowych cztery razy w roku badana jest temperatura oraz przezroczystość.
- grupa charakteryzująca warunki tlenowe oraz zanieczyszczenia organiczne. W jej skład wchodzi wskaźniki takie jak: tlen rozpuszczony, pięciodniowe biochemiczne zapotrzebowanie tlenu (BZT₅), chemiczne zapotrzebowanie tlenu ChZT- Mn (badany tylko w rzekach), chemiczne zapotrzebowanie tlenu ChZT – Cr, nasycenie tlenem (badane tylko w zbiornikach zaporowych) oraz ogólny węgiel organiczny. Badania przeprowadza się z częstotliwością od minimum 6 do 12 razy w roku w rzekach i minimum 4 razy w roku w zbiornikach zaporowych.
- grupa charakteryzująca zasolenia jednolitej części wód. Wskaźnikami zasolenia w rzekach są przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, substancje rozpuszczone, siarczany, chlorki, wapń, magnez i twardość ogólna badane z częstotliwością od 6 do 12 razy w roku. W zbiornikach zaporowych bada się mniejszą ilość wskaźników z częstotliwością 4 pomiarów w ciągu roku. Wskaźniki badane w zbiornikach zaporowych to: przewodność elektrolityczna, siarczany, chlorki oraz twardość ogólna.
- grupa charakteryzująca stan zakwaszenia wód. W ramach charakterystyki zakwaszenia w rzekach bada się odczyn pH oraz zasadowość ogólną z częstotliwością od 6 do 12 razy w roku, natomiast w zbiornikach zaporowych 4 razy w roku wykonuje się pomiar pH.
- grupa warunków biogennych. Są to głównie związki azotu i fosforu np. azot amonowy, azot Kjeldahla, azot azotanowy, fosfor fosforanowy badane z częstotliwością 4 razy w roku w zbiornikach zaporowych oraz od 6 do 12 razy w roku w rzekach.
- grupa charakteryzująca specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne. Badania wszystkich wskaźników tej grupy zarówno w rzekach jak i w zbiornikach zaporowych odbywają się z częstotliwością 4 pomiarów w ciągu roku. Wśród tych wskaźników znajdują się m. in.: aldehyd mrówkowy, arsen, bar, bor, chrom sześciowartościowy, chrom ogólny, cynk, miedź, węglowodory ropopochodne, glin, cyjanki, selen, molibden.

Kolejną grupę wskaźników tworzą elementy chemiczne charakteryzujące występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska. Są to:

- substancje priorytetowe w dziedzinie polityki wodnej, wśród których większość substancji badanych jest z wysoką częstotliwością - 12 razy w ciągu roku w rzekach i zbiornikach zaporowych. Są to m. in. alachlor, antracen, benzen, kadm i jego związki, chloroalkany, trichlorometan, terbutryna. Wskaźniki badane z mniejszą częstotliwością - minimum 1 raz w ciągu roku, to np. bromowane difenyletery, fluoranten, heksachlorobenzen, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), kwas perfluorooktano-sulfonowy i jego pochodne (PFOS), dikofol.
- inne substancje zanieczyszczające, które bada się co miesiąc zarówno w rzekach, jak i w zbiornikach zaporowych. Substancje tej grupy to np. tetrachlorometan, aldryna, DDT całkowity.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód (JCWP) na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska. Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu ekologicznego (w przypadku silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych – ocena potencjału ekologicznego) oraz ocena stanu chemicznego. Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny to określenie jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga - dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio - stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza i druga tworzą wspólnie potencjał "dobry i powyżej dobrego". O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych).

W ocenie stanu ekologicznego specyficzną rolę mają hydromorfologiczne elementy jakości wód, które wraz z elementami fizykochemicznymi są elementami wspierającymi ocenę elementów biologicznych. Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną obserwacje stanu elementów hydromorfologicznych służą jedynie potwierdzeniu bardzo dobrego stanu lub maksymalnego potencjału ekologicznego wód powierzchniowych. Oznacza to, że w sytuacji, gdy stan wód na podstawie elementów biologicznych i wspierających je elementów fizykochemicznych jest oceniony jako bardzo dobry, niespełnienie przez elementy hydromorfologiczne kryteriów stanu bardzo dobrego powoduje obniżenie stanu ekologicznego wód. Analogicznie jest dla maksymalnego potencjału ekologicznego. W tym przypadku jednak to niemożliwe do eliminacji przekształcenia hydromorfologiczne stanowią o uznaniu wód za silnie zmienione lub sztuczne, więc ich stopień, np. drożność przepławek w barierach poprzecznych, może decydować o określeniu potencjału ekologicznego jako maksymalny lub niższy. W sytuacji, gdy stan ekologiczny lub potencjał ekologiczny został oceniony na podstawie elementów

biologicznych i wspierających je elementów fizykochemicznych jako poniżej bardzo dobrego lub maksymalnego, stan elementów hydromorfologicznych nie ma wpływu na ocenę stanu lub potencjału ekologicznego, tzn. przyjmuje się, że z definicji odpowiada on stanowi elementów biologicznych.

Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach, tj. gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan / potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w złym stanie.

Punkty sieci monitoringu sklasyfikowane do wykonania pomiarów kontrolnych w ramach cyklu 2016-2021 zlokalizowane na terenie powiatu włoszczowskiego: Czarna Struga – Rudka (JCWP Czarna Struga), Czarna Włoszczowska - Ciemiętniki (JCWP Czarna Włoszczowska od Czarnej z Olszówki do ujścia), Zwleczka – Gościencin (Zwleczka) oraz Dopływ z Bożej Woli – Krogulec (JCWP Dopływ z Bożej Woli).

Rzeka Czarna Struga (JCWP - PLRW20006254269 Czarna Struga), monitorowana była w punkcie pomiarowym Czarna Struga - Rudka. Badania monitoringowe przeprowadzone zostały w 2017 i 2020 r. obejmując monitoring diagnostyczny, monitoring operacyjny, monitoring wód na obszarach chronionych (w zakresie monitoringu diagnostycznego i/lub monitoringu operacyjnego). Stan jednolitej części wód oceniono jako zły, o czym przesądził zły stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego.

Monitoring wód rzeki Czarnej Włoszczowskiej (JCWP - PLRW2000925429 Czarna Włoszczowska od Czarnej z Olszówki do ujścia) został przeprowadzony w punkcie Czarna Włoszczowska - Ciemiętniki. Badaniami monitoringowymi objęto też rzekę Zwleczkę (JCWP - PLRW20006254189 Zwleczka) w punkcie pomiarowo-kontrolnym Zwleczka - Gościencin. W obydwu punktach badania realizowane były w latach 2017, 2020 obejmując monitoring diagnostyczny, monitoring operacyjny, monitoring wód na obszarach chronionych (w zakresie monitoringu diagnostycznego i/lub monitoringu operacyjnego). Stan ww. jednolitych części wód oceniono jako zły, o czym przesądził umiarkowany stan ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego.

Dla cyklu 2016-2021 zaplanowany został również monitoring w punkcie Dopływ z Bożej Woli – Krogulec (JCWP – PLRW2000625424 Dopływ z Bożej Woli). Z uwagi na fakt, iż ww. punk zlokalizowany jest w obrębie cieku okresowego, w ramach monitoringu udało się przeprowadzić jedynie badania w 2020 r. w zakresie oceny elementów chemicznych. Ponieważ stan chemiczny oceniony został poniżej dobrego, stan jednolitej części wód oceniono jako zły.

Zasoby wód powierzchniowych powiatu uzupełniają: zbiorniki wodne, stawy rybne, ciek, kanały i rowy. Zbiorniki te nie podlegają jednak ocenie jakości wody i w związku z tym nie jest możliwe określenie stopnia ich zanieczyszczenia.

Stan jakości wód powierzchniowych badanych w latach 2016-2021 na terenie powiatu włoszczowskiego obrazuje poniższa tabela.

Tabela 9. Stan jakości wód powierzchniowych rzek Czarnej Strugi, Czarnej Włoszczowskiej i Zwleczy w latach 2016-2021

Lp.	Nazwa i kod JCWP	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Program monitoringu	Stan ekologiczny			Klasa stanu chemicznego	Stan wód JCWP
				Grupa wskaźników decydujących o jakości wód	Klasa ocenianego elementu	Ocena stanu/potencjału ekologicznego		
1.	Czarna Struga PLRW20006254269	Czarna Struga-Rudka	MD, MO, MD/MO	biologiczne	zły - klasa 3	zły stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły
				hydromorfologiczne	dobry - klasa 2			
				fizykochemiczne	dobry - klasa >2			
				fizykochemiczne – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	dobry - klasa 2			
2.	Czarna Włoszczowska (od Czarnej z Olszówki do ujścia) PLRW2000925429	Czarna Włoszczowska - Ciemniaki	MD, MO, MD/MO	biologiczne	umiarkowany - klasa 3	umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły
				hydromorfologiczne	bardzo dobry – klasa 1			
				fizykochemiczne	dobry - klasa 2			
				fizykochemiczne – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	dobry – klasa 2			
3.	Zwlecz PLRW20006254189	Zwlecz - Gościęcín	MD, MO, MD/MO	biologiczne	dobry – klasa 2	umiarkowany stan ekologiczny	Stan chemiczny poniżej dobrego	Zły

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021

Wody podziemne

Powiat włoszczowski położony jest w zasięgu głównych zbiorników wód podziemnych:

- GZWP nr 408 i 409 — Niecka Miechowska (zbiornik górnokredowy, szczelinowy (margle, wapienie, opoki)).
- GZWP nr 416 — Małogoszcz (zbiornik górn jurajski, szczelinowo-krasowy (wapienie, margle)).

Zbiorniki wód podziemnych nr 408 i 409 są chronione poprzez wyznaczone w dokumentacjach hydrogeologicznych obszary ochronne, na których obowiązuje system zakazów, nakazów i ograniczeń. Natomiast zbiornik GZWP nr 416 — Małogoszcz zlokalizowany w północno-wschodniej części powiatu nie posiada takiego opracowania i nie ma wyznaczonych stref ochrony. Zbiornik ten, tak jak wszystkie wody podziemne, podlega ochronie zgodnie z art. 98 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Na terenie powiatu włoszczowskiego występują następujące Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd): nr 84, 100 i 101 (na podstawie podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych).

Podstawowymi aktami prawnymi obowiązującymi aktualnie w Polsce w zakresie prowadzenia monitoringu wód podziemnych są:

- ustawa - Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r.
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych.

Badania monitoringowe prowadzone są w sieci pomiarowej liczącej około 1289 punktów (w tym: studnie wiercone, piezometry), spełniających kryteria zgodne z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Sieć podlega weryfikacji oraz poszerzaniu o:

- nowe punkty wybrane spośród istniejących otworów hydrogeologicznych (ze szczególnym uwzględnieniem czynnych ujęć wody pitnej),
- punkty pomiarowe wykonane jako nowe.

Na terenie powiatu włoszczowskiego zlokalizowane są dwa punkty monitoringowe, tj. punkt pomiarowy nr 947 zlokalizowany w miejscowości Czarńca (gmina Włoszczowa) oraz punkt pomiarowy nr 2315 zlokalizowany w miejscowości Januszewice.

W 2020 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego wybranych jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 390 punktach pomiarowych.

Wśród ujętych 390 punktów pomiarowych nie znalazł się żaden z punktów zlokalizowany w obrębie powiatu włoszczowskiego. Najbliżej zlokalizowane punkty, w których wykonano pomiary jakości wód podziemnych to punkt pomiarowy nr 2042 zlokalizowany w miejscowości Bocheniec, gmina Małogoszcz, powiat Jędrzejowski (studnia wiercona na terenie lasu) oraz punkt pomiarowy nr 1922 zlokalizowany w miejscowości Dobrzeszów, gmina Łopuszno, powiat kielecki (studnia wiercona na terenie gruntów ornych).

W 2021 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, również na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego wybranych jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 380 punktach pomiarowych.

Podobnie monitoring przeprowadzony w 2021 r. nie uwzględnił żadnego z punktów pomiarowych zlokalizowanych w obrębie powiatu włoszczowskiego, a najbliższe zlokalizowane punkty to podobnie jak w roku poprzednim punkt pomiarowy nr 1922 oraz 2042.

Wyniki pomiarów uzyskanych w zarówno w roku 2020 oraz 2021 wskazują na II klasę jakości wód, tj. wody dobrej jakości w punkcie pomiarowym nr 1922 oraz III klasę jakości wód, tj. wody zadowalającej jakości w punkcie pomiarowym nr 2042.

3.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa

Długość sieci wodociągowej na terenie powiatu włoszczowskiego w końcu 2021 roku wyniosła 727,9 km i zwiększyła się o 12,3 km w porównaniu z końcem 2020 roku. Stopień nasycenia siecią wodociągową należy uznać za dobry, o czym świadczy fakt, że wg danych GUS na koniec roku 2021 procent ludności korzystającej z instalacji wodociągowej na terenie powiatu włoszczowskiego wyniósł 84,6%.

Zużycie wody z wodociągów na jednego mieszkańca powiatu włoszczowskiego w ostatnich latach ulega ciąglemu wzrostowi. Statystyczny mieszkaniec powiatu włoszczowskiego końcem roku 2020 zużywał około 22,03 m³ wody na rok. Wielkość ta ulega znacznemu zwiększeniu na koniec roku 2021, gdzie przeciętny mieszkaniec powiatu włoszczowskiego zużywał rocznie już 23,42 m³ wody na rok. Warto dodać, iż średnie zużycie wody na jednego mieszkańca jest znacznie większe na terenie gmin, gdzie sieć wodociągowa jest mocno rozwinięta, tj.: gmina Włoszczowa, gmina Krasocin, gmina Kluczewsko. Zużycie wody na rok na jednego mieszkańca na koniec 2021 r. kształtowało się tam odpowiednio na poziomie 23,6 m³, 27,9 m³, 26,2 m³. Charakterystykę sieci wodociągowej na terenie powiatu włoszczowskiego przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 10. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu włoszczowskiego (stan na 31.12.2020 r.)

Lp.	Gmina	Długość czynnej sieci wodociągowej [km]	Przylączya prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	% ludności korzystający z instalacji
1	Kluczewsko	106,4	1 487	26,2	4 396	85,2
2	Krasocin	160,0	2 957	27,9	9 829	92,6
3	Moskorzew	42,5	425	18,8	1 065	40,7
4	Radków	83	959	16,9	1 980	79,2

5	Secemin	109,5	1 700	18,8	4 092	86,6
6	Włoszczowa	226,5	4 285	23,6	16 371	85,6
	Razem	727,9	7 528	22,03	37 733	84,3

Źródło: dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp: wrzesień 2022 r.

Tabela 11. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu włoszczowskiego (stan na 31.12.2021 r.)

Lp.	Gmina	Długość czynnej sieci wodociągowej [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	% ludności korzystający z instalacji
1	Kluczewsko	106,4	1 513	27,7	4 370	85,5
2	Krasocin	160,4	3 005	28,1	9 818	92,7
3	Moskorzew	42,5	433	20,3	1 069	41,1
4	Radków	83	977	17,0	1 954	79,5
5	Secemin	109,5	1 729	19,5	4 060	86,8
6	Włoszczowa	238,4	4 429	27,9	16 323	86,0
	Razem	740,2	12 086	23,42	37 594	84,6

Źródło: dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp: wrzesień 2022 r.

Tabela 12. Stopień zwodociągowania gmin stan na 31.12.2021 r.

Gmina	Długość sieci wodociągowej (km) Stopień zwodociągowania (%)			
	2020		2021	
Kluczewsko	106,4	97%	106,4	97%
Krasocin	160	99,8%	160,4	99,8%
Moskorzew	42,5	40,70%	42,5	40,70%
Radków	83	74%	83	74%
Secemin	109,5	86,6%	109,5	86,7%
Włoszczowa	226,5	97,34%	238,4	97,42%
Powiat - razem	727,9		740,2	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin

Sieć kanalizacyjna

Znacznie wolniej na terenie powiatu włoszczowskiego rozwija się sieć kanalizacyjna. Nadal zauważalna jest znaczna dysproporcja między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Według danych GUS długość sieci kanalizacyjnej w końcu roku 2020 wynosiła 321,6 km, a procent ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej kształtował się na poziomie 52,1 %. Długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2021 roku wyniosła 331,8 km i zwiększyła się o 10,2 km w porównaniu z końcem 2020 roku. Procent ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej wg. stanu na 31.12.2021 r. kształtował się na poziomie 52,8 %. Nadal brak jest sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Moskorzew. Istotnym działaniem na rzecz poprawy jakości wód na terenie powiatu jest ciągle rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej.

Tabela 13. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu włoszczowskiego (stan na 31.12.2020 r.)

Lp.	Gmina	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	% ludności korzystającej z instalacji
1	Kluczewsko	73,5	1 048	2 839	55,1
2	Krasocin	87,0	1 711	6 095	57,4
3	Moskorzew	-	-	-	-
4	Radków	44,2	587	1 216	48,6
5	Secemin	29,1	491	1 689	35,7
6	Włoszczowa	87,7	2 567	11 478	60,0
	Razem	321,6	6 404	23 317	52,1

Źródło: dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp: wrzesień 2022 r.

Tabela 14. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu włoszczowskiego (stan na 31.12.2021 r.)

Lp.	Gmina	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	% ludności korzystającej z instalacji
1	Kluczewsko	73,5	1080	2 859	55,9
2	Krasocin	97,1	1830	6 245	59,0
3	Moskorzew	-	-	-	-
4	Radków	44,2	605	1 214	49,4
5	Secemin	29,1	507	1 697	36,3
6	Włoszczowa	87,9	2 607	11 424	60,2
	Razem	331,8	6 629	23 439	52,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp: wrzesień 2022 r. oraz informacji przekazanych przez gminy

Na terenie powiatu włoszczowskiego funkcjonuje 8 oczyszczalni ścieków. Analizując dane przekazanych przez gminy oraz charakterystykę oczyszczalni ścieków zamieszczoną w Programie ochrony środowiska sporządzoną według stanu na rok 2019, w okresie sprawozdawczym wielkość parametrów przepustowości oczyszczalni nie uległa zwiększeniu. Wykaz istniejących oczyszczalni komunalnych wraz z danymi technicznymi urządzeń na terenie powiatu włoszczowskiego przedstawia tabela 3.

Tabela 15. Oczyszczalnie komunalne na terenie Powiatu Włoszczowskiego – stan na 31.12.2021 r.

Gmina	Lokalizacja (miejscowość)	Przepustowość			
		Q śr. dobowe [m³/dobę]	Q max dobowe [m³/dobę]	Q max h [m³/h]	Q max roczne [m³/rok]
Kluczewsko	Kluczewsko	260	brak danych		94 900
	Dobromierz	200	240	20	87 000
Krasocin	Krasocin	530	848	47,08	193 450
	Oleszno/Kozia Wieś	280	448	25,42	102 200
	Skorków	250	400	25	91 250
Moskorzew	-	-	-	-	-
Radków	Radków	220	216	9	80 300
Secemin	Secemin	200	260	20	94 900
Włoszczowa	Włoszczowa	3 850	4 500	450	1 405 250

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin

Analizując dane przekazane przez gminy powiatu włoszczowskiego ilość zbiorników bezodpływowych utrzymuje się na podobnym poziomie w latach 202-2021. Znaczący wzrost widać natomiast w liczbie wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków (ilość instalacji w roku 2021 wzrosła o około 30% w stosunku do roku poprzedniego). Kanalizacja indywidualna jest w pewnym stopniu przejściowym rozwiązaniem, jednak z uwagi na nieszczelność szamb stanowi w ten sposób źródło zanieczyszczeń m.in. rakotwórczych związków azotu. Ponadto znaczna część ścieków pochodząca z terenów wiejskich nie trafia nadal do komunalnych oczyszczalni ścieków. Biorąc pod uwagę koszty opróżniania i dowozu ścieków do oczyszczalni, problemu tego nie da się rozwiązać bez budowy sieci kanalizacyjnych lub wprowadzenia systemu dopłat refundujących część kosztów dowozu ścieków. Zważywszy na wieloletnie zaniedbania w tym zakresie, sprawa sanitacji terenów wiejskich winna być przez najbliższe lata zadaniem priorytetowym w dziedzinie ochrony środowiska na terenie powiatu.

Tabela 16. Stopień skanalizowania gmin stan na 31.12.2021 r.

Gmina	Długość sieci kanalizacyjnej (km), Stopień skanalizowania (%)			
	2020 r.		2021 r.	
Kluczewsko	73,5	83%	73,5	83%
Krasocin	87	70%	97,1	73%
Moskorzew	0	0	0	0
Radków	44,2	48,3%	44,2	48,3%
Secemin	29,1	35,7%	29,1	35,8%
Włoszczowa	87,7	62,28%	87,9	62,25%
Powiat - razem	321,5		231,8	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin

Tabela 17. Liczba zbiorników bezodpływowych stan na 31.12.2021 r.

Gmina	Liczba zbiorników bezodpływowych	
	2020 r.	2021 r.
Kluczewsko	618	591
Krasocin	676	680
Moskorzew	540	540
Radków	497	487
Secemin	815	815
Włoszczowa	1994	2030
Powiat - razem	5 140	5 143

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin

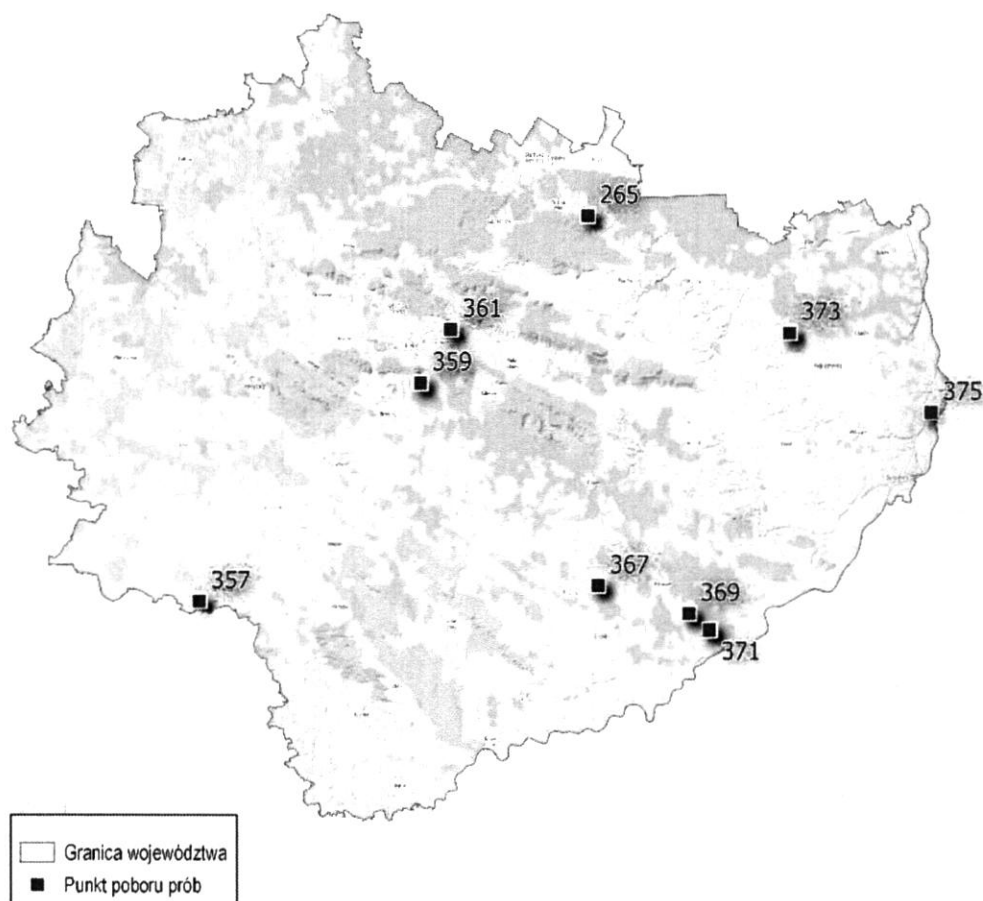
Tabela 18. Liczba zbiorników bezodpływowych stan na 31.12.2021 r.

Gmina	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	
	2020 r.	2021 r.
Kluczewsko	brak danych	brak danych
Krasocin	23	23
Moskorzew	62	123
Radków	71	114
Secemin	5	9
Włoszczowa	42	44
Powiat - razem	203	313

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin

3.5. Stan jakości gleb

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest również Monitoring jakości gleby i ziemi. Ma on na celu śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka (antropopresji). Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura Monitoringu przypadła na lata 2020-2022 i była realizowana przez Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W wyznaczonych punktach pomiarowych pobierane były próby profili glebowych, a następnie oznaczane następujące wskaźniki: skład granulometryczny (8 frakcji), % próchnicy, %CaCO₃, pH, kwasowość hydrolityczna, kwasowość wymienna, zawartość przyswajalnych dla roślin form fosforu (P₂O₅), potasu (K₂O), magnezu (Mg) i siarki (S-SO₄), zawartości: azotu ogólnego, węgla organicznego, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, wymiennego wapnia, potasu, magnezu i sodu, przewodnictwo elektryczne i radioaktywność. Obliczane były również: stosunek C : N, zasolenie gleby, kationowa pojemność sorpcyjna, suma zasad wymiennych oraz stopień wysycenia kationami zasadowymi. W próbkach glebowych oznaczana była także zawartość rozpuszczalnych (tzn. całkowitych lub tzw. "całkowitych") form: wapnia, magnezu, potasu, sodu, glinu, żelaza, fosforu, manganu, kadmu, miedzi, chromu, niklu, ołowiu, cynku, kobaltu, wanadu, litu, berylu, boru, strontu i lantanu.

Rysunek 5. Rozmieszczenie punktów pomiarowo-kontrolnych w województwie świętokrzyskim [źródło: „Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022”]

Na terenie powiatu włoszczowskiego nie wyznaczono punktów pomiarowo-kontrolnych włączonych do krajowej sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski. Przyczyną tego jest brak potencjalnych źródeł skażeń gleby. Istotnym składnikiem oceny jakości gleb na terenie powiatu, jest poziom zakwaszenia. Zakwaszenie zależy od rodzaju skały macierzystej, natężenia procesów degradacyjnych (np. erozji wodnej, ługowania, zasolenia), a także ogólnego poziomu kultury rolnej. Gleby silnie zakwaszone posiadają niższą przydatność rolniczą, cechują się słabszą przyswajalnością składników pokarmowych oraz wymagają większych nakładów na rekultywację. Zakwaszenie gleb powiatu włoszczowskiego należy uznać za wysokie, co potwierdza fakt, że 53% gleb wymaga wapnowania.

Zanieczyszczenia gleb oraz zmiany w ukształtowaniu powierzchni terenu wynikają głównie z funkcjonowania przemysłu i ruchu komunikacyjnego na obszarze powiatu włoszczowskiego. Lokalnie są wynikiem działalności górniczej oraz składowania odpadów. Zjawisko degradacji chemicznej gleb jest także związane z nieprawidłowym stosowaniem nawozów sztucznych, wykorzystywaniem do nawożenia i wapnowania odpadów i osadów ściekowych, a także stosowaniem preparatów do ochrony roślin.

Stosunkowo niewielkie zagrożenie gleb w powiecie włoszczowskim stwarza erozja wodna, którą objętych jest ok. 0,3% gruntów rolnych. Są to grunty rędzinowe (rzadko lessowe) usytuowane na stokach o spadkach pow. 10°. Skupiają się one w gminach: Moskorzew, Radków i Włoszczowa. Równie niewielki areal gleb wykorzystywanych rolniczo, zagrożony jest erozją wietrzną (szacunkowo 1,5%). Erozji tej sprzyja lokalny niedobór lasów, nadmierne uproszczenie agrocenoz, brak zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, spełniających rolę wiatrochronną oraz występujące przesuszenia (susze, źle działająca melioracja).

Badania gleb mogą także prowadzić WIOŚ w ramach sieci wojewódzkich, stosownie do specyficznych potrzeb regionu. W ostatnich latach na terenie powiatu włoszczowskiego nie prowadzono pomiarów jakości gleb.

Na terenie powiatu znajdują się z grunty zdegradowane i wymagające rekultywacji. Powierzchnia gruntów zdewastowanych wymagających rekultywacji na koniec roku 2020 wynosiła 227,90 ha, odpowiednio końcem roku 2021 wartość uległa zmniejszeniu do powierzchni 223,66 ha. Powierzchnię gruntów zrehabilitowanych w powiecie włoszczowskim w latach 2020-2021 obrazuje poniższa tabela.

Tabela 19. Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych na terenie powiatu włoszczowskiego (stan na 31.12.2021 r.)

Lp.	Gmina	Lokalizacja (nazwa miejscowości)	2020 r.	2021 r.
1.	Kluczewsko	Rzewuszyce	-	0,90
2.	Krasocin	Ludynia	-	1,02
3.	Krasocin	Dąbrówka Czostkowa	0,65	1,76
4.	Krasocin	Czostków	0,65	0,16
5.	Krasocin	Stojewsko	-	0,40
6.	Krasocin	Skorków, Cieśle, Bukowa	-	-
7.	Moskorzew	Moskorzew	-	-
8.	Włoszczowa	Czarnca	1,05	-
Razem powiat:			2,39	4,24

Źródło: opracowanie własne

Na terenie powiatu włoszczowskiego nie występują zidentyfikowane potencjalne historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi, o których mowa w art. 3 pkt 5a w związku z art. 101 d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

3.6. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gmin powiatu

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U z 2021 r. poz. 888) określa zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku, warunki wykonywania działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów oraz warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie uregulowanym w ustawie.

Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności:

- tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych;
- zapewniają budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami lub ze związkami metropolitalnymi:
 - a) instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w tym instalacji komunalnych, o których mowa w art. 38b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
 - b) stacji zlewnych, w przypadku gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty,
 - c) instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części,
 - d) szaleatów publicznych;
- obejmują wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
- nadzorują gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- zapewniają selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmujące co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady;
- tworzą punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych jw., odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży;
- mogą tworzyć i utrzymywać punkty napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami;
- zapewniają zagospodarowanie odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami;
- prowadzą działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- udostępniają na stronie internetowej urzędu gminy oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacje o:

- a) podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy, zawierające firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości,
- b) miejscach zagospodarowania przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu danej gminy niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
- c) osiągniętych przez gminę oraz podmioty odbierające odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości, w danym roku kalendarzowym, wymaganych poziomach recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- d) punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych, zawierające:
 - firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
 - adresy punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie danej gminy wraz ze wskazaniem rodzajów przyjmowanych odpadów oraz dni i godzin ich przyjmowania,
- e) zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny pochodzący z gospodarstw domowych, o których mowa w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1893), zawierające:
 - firmę, oznaczenie siedziby i adres albo imię, nazwisko i adres zbierającego zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
 - adresy punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na terenie danej gminy,
- f) adresach punktów zbierania odpadów folii, sznurka oraz opon, powstających w gospodarstwach rolnych lub zakładów przetwarzania takich odpadów, jeżeli na obszarze gminy są położone gospodarstwa rolne;
 - dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi;
 - zapobiegają zanieczyszczaniu ulic, placów i terenów otwartych, w szczególności przez: zbieranie i pozbywanie się, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4, błota, śniegu, lodu oraz innych zanieczyszczeń uprzątniętych z chodników przez właścicieli nieruchomości oraz odpadów zgromadzonych w przeznaczonych do tego celu pojemnikach ustawionych na chodniku;
 - utrzymują czystość i porządek na przystankach komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina oraz które są położone na jej obszarze przy drogach publicznych bez względu na kategorię tych dróg;
 - określają wymagania wobec osób utrzymujących zwierzęta domowe w zakresie bezpieczeństwa i czystości w miejscach publicznych;
 - zapobiegają bezdomności zwierząt na zasadach określonych w przepisach o ochronie zwierząt;
 - zapewniają zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt lub ich części oraz współdziałają z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w tym zakresie;
 - znakują obszary dotknięte lub zagrożone chorobą zakaźną zwierząt.

Poprzednia zmiana ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019.1579 z dnia 22 sierpnia 2019 r.) wprowadziła szereg zmian. Od 1 stycznia 2020 r. weszły w życie m.in. przepisy zobowiązujące gminy do prowadzenia ewidencji w formie umożliwiającej przekazywanie informacji w postaci elektronicznej; osiągnięcia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, z wyłączeniem innych niż niebezpieczne odpadów

budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne, w wysokości co najmniej 50% wagowo – za każdy rok w latach 2020-2024, 55% wagowo – za każdy rok w latach 2025-2029, 60% wagowo – za każdy rok w latach 2030-2034, 65 % wagowo – za każdy rok i za każdy kolejny rok; osiągnięcia poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo rocznie.

Rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, była zobowiązana uchwalić regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Regulamin miał określać szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Rada gminy była obowiązana dostosować regulamin do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w terminie 6 miesięcy od dnia uchwalenia tego planu.

Zmiany przepisów w zakresie gospodarowania odpadami wymusiły na gminach zmianę istniejących regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach po czym wszystkie gminy z terenu powiatu włoszczowskiego w roku 2020 podjęły uchwały zmieniające regulamin utrzymania czystości i porządku na swoim terenie.

Ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o (Dz. U. 2021.1648 z dnia 8 września 2021 r.) wprowadziła kolejne zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, m.in.:

- uwzględniono możliwość realizowania zadań w zakresie utrzymania czystości i porządku ciążących na gminie nie tylko poprzez związek międzygminny, ale również poprzez związek metropolitalny;
- nałożono na gminy obowiązek zapewniania zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami;
- na wytwórców odpadów komunalnych nałożono obowiązek selektywnego zbierania wytworzonych przez siebie odpadów komunalnych;
- umożliwiono gminom, uzyskanie częściowego odstępstwa od selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów komunalnych polegającego na łącznym zbieraniu odpadów tworzyw sztucznych, metali, opakowań wielomateriałowych oraz szkła. Odstępstwo udzielane jest w drodze decyzji ministra właściwego do spraw klimatu, po spełnieniu warunków określonych w ustawie;
- zobowiązano PSZOK-i (punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych) do zapewnienia przyjmowania nie tylko wskazanych frakcji odpadów komunalnych, ale także odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych, które ustawa wyłączyła z katalogu odpadów komunalnych. Wymagania dotyczące przyjmowania tych odpadów w PSZOK określa regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie.
- umożliwiono gminie niezapewnienie odbierania bioodpadów stanowiących odpady komunalne, jeżeli (łącznie): właściciel nieruchomości zabudowanej jednorodzinnym budynkiem mieszkalnym podał w deklaracji informacje, dotyczące posiadania kompostownika przydomowego i kompostowania w nim bioodpadów, oraz korzysta ze zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (na podstawie uchwały rady gminy) oraz regulamin przewiduje zwolnienie w całości z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na te odpady
- wprowadzono możliwość zastosowania systemu indywidualnego rozliczania obowiązku segregowania odpadów w przypadku budynków wielolokalowych. W przypadku gdy właściciel nieruchomości w uzgodnieniu z gminą zapewni techniczne możliwości identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach w budynkach wielolokalowych, rada

gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o ponoszeniu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez właścicieli poszczególnych lokali;

- umożliwiono Radzie Gminy wprowadzenie regulacji w zakresie obowiązku stosowania indywidualnego oznakowania pojemników lub worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych w sposób, który pozwoli na identyfikację właściciela nieruchomości, na której są wytwarzane odpady komunalne, lub właścicieli poszczególnych lokali - w przypadku podjęcia uchwały; określenia sposobu zgłaszania lokalizacji miejsca gromadzenia odpadów przez właściciela nieruchomości w celu zapewnienia prawidłowej realizacji usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości; innych obowiązków dotyczących utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości (zmiana regulaminów w tym zakresie jest fakultatywna);

- umożliwiono dokonywanie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta kontroli w zakresie posiadania umów wytwórców odpadów z podmiotami odbierającymi odpady komunalne oraz nieczystości ciekłe, zgodności tych umów z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz dowodów uiszczania opłat za wykonane usługi.

Zmiany przepisów w zakresie gospodarowania odpadami zobowiązały gminy do dostosowania istniejących regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach do aktualnie obowiązujących przepisów oraz wprowadziły możliwość fakultatywnej zmiany regulaminu w zakresie wskazanym w ustawie. Gmina Moskorzew, Gmina Radków oraz Gmina Secemin podjęły w roku 2021 uchwały zmieniające regulamin utrzymania czystości i porządku na swoim terenie. Pozostałe gminy utrzymały dotychczasowe uregulowania.

Na terenie gminy Włoszczowa, Kluczewsko, Moskorzew i Krasocin istnieją Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, tzw. (PSZOK). Dokładne zasady przyjmowania odpadów szczegółowo określa regulamin korzystania z PSZOK-u. Gminy tworząc regulamin utrzymania czystości i porządku muszą w nim zawrzeć wymagania w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych prowadzonego przez *punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych* w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, które zapewniają przyjmowanie co najmniej odpadów komunalnych (papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady), odpadów niebezpiecznych, przeterminowanych leków i chemikaliów, odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytych opon, odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów tekstyliów i odzieży.

Sposób postępowania z odpadami komunalnymi w poszczególnych gminach powiatu włoszczowskiego obrazuje tabela 20.

W 2021 r. w większości gmin zwiększyła się ilość odebranych niesegregowanych odpadów komunalnych. Niewielki spadek tej wartości w odniesieniu do roku 2020 r. widoczny jest jedynie w Gminie Secemin. Tendencję wzrostową utrzymuje również ilości odebranych segregowanych odpadów komunalnych, za wyjątkiem gminy Włoszczowa, gdzie wartość ta uległa zmniejszeniu. Łączna masa selektywnie odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w roku 2021 w porównaniu z rokiem poprzednim uległa zwiększeniu we wszystkich gminach powiatu za wyjątkiem gminy Włoszczowa i Moskorzew.

Tabela 20. Sposób postępowania z odpadami komunalnymi w poszczególnych gminach powiatu włoszczowskiego w latach 2020-2021 r.

L.p.	Włoszczowa	Kluczewsko	Krasocin	Moskorzew	Radków	Secemin
1.	Regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie	Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kluczewsko Załącznik do Uchwały nr XI/5/2020 Rady Gminy Kluczewsko z 07.02.2020 r.	Uchwała z dn. 25 czerwca 2020r. Rada Gminy Krasocin uchwałała uchwałę nr XXII/195/20 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Krasocin	Uchwała Nr XXXIII/208/2021 Rady Gminy Moskorzew z dnia 22 października 2021 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Moskorzew	Uchwała Nr XXXV/228/2021 Rady Gminy Radków z dnia 30 listopada 2021r. w spr. uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Radków.	Uchwała Nr XVII/228/21 Rady Gminy Secemin z dnia 29.09.2021 r.
2.	Liczba punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, funkcjonujących na terenie gminy	Jeden punkt Jezowiec 27, 29-120 Kluczewsko	Jeden punkt. PSZOK jest zlokalizowany w Krasocinie ul. Ludowców 9A, 29-105 Krasocin	Jeden punkt „BUCHTA” Lubachowy 4a 29-130 Moskorzew	Jeden punkt PSZOK ul. Przedborska 89, 29-100 Włoszczowa („Kępny Ług”)	Jeden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, zlokalizowany we Włoszczowie na ul. Przedborskiej 89.

3.	Składowisko przyjmujące odpady z terenu gminy	Składowisko odpadów komunalnych „Kępny Ług” we Włoszczowie przy ul. Przedborskiej 89	1. Składowisko odpadów komunalnych „Kępny Ług” przy ul. Przedborskiej 89 2. Płozów, ul. Jeżynowa 40 97-500 Radomsko	1. Instalacja do składowania odpadów „KEPNY ŁUG” ul. Przedborska 89 2. Instalacja do składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne PGO sp. z o.o. ul. Św. Tekli 62 26-067 Promnik 3. Instalacja do składowania odpadów Międzygminne składowisko odpadów Przededworze	1. Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych „Kępny Ług” ul. Przedborska 89 2. Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Podmiejska 53 42-400 Zawiercie	Składowisko odpadów komunalnych „Kępny Ług” we Włoszczowie przy ul. Przedborskiej 89	1. Składowisko odpadów komunalnych „Kępny Ług” ul. Przedborska 89, 29-100 Włoszczowa; 2. Składowisko odpadów komunalnych w Zawierciu, ul. Podmiejska 53, 42-400 Zawiercie 3. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Płoszowie, ul. Jeżynowa 40, 97-500 Radomsko
4.	Rok	2020	2021	2020	2021	2020	2021
5.	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania (%)	0,14	0,01	0	0,65	0	0
6.	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia, następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	41,87	26,58	36,87	44,01	50,54	27,79
						37,41	25,24
						36,80	49,76
						51,02	43,85
						2,59	0,44

7.	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	100	Nie dotyczy	Nie odbierano odpadów rozbiórkowych	275,39	338,51	Nie dotyczy	Nie odbierano odpadów rozbiórkowych	Nie dotyczy	Nie odbierano odpadów rozbiórkowych	Nie dotyczy	100	100
8.	Ilość odebranych segregowanych odpadów komunalnych [Mg]	2611,18	1053,75	269,04	275,39	338,51	396,53	150,38	172,19	107,36	148,03	221,24	300,34
9.	Masa odebranych zmieszanych odpadów komunalnych [Mg]	4645,21	4829,02	535,25	581,99	1081,76	1214,73	401,84	408,39	257,62	271,26	738,38	733,87
10.	Łączna masa selektywnie odebranych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Mg)	97,10	48,43	21,38	36,01	66,65	152,22	0	0	8,48	10,94	0	8,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin

Artykuł 3c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminy obowiązek ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w terminie do dnia 16 lipca 2020 r. do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412) poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, które gmina jest obowiązana osiągnąć w poszczególnych latach wynoszą:

Rok	2017	2018	2019	2020 - do dnia 16 lipca
Pr [%]	45	40	40	35

P_R - poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia [%].

Wszystkie gminy z terenu powiatu włoszczowskiego dostosowały się do obowiązujących przepisów i ograniczyły masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do bardzo niskiego poziomu (wartości poniżej 1%).

Art. 3b ust. 2a ustawy jw. wprowadza nowy rodzaj poziomu. Gminy są obowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości: 30% wagowo – za każdy rok w latach 2025–2029; 20% wagowo – za każdy rok w latach 2030–2034 oraz 10% wagowo – w 2035 r. i za każdy kolejny rok w latach następnych. Poziom składowania oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Informacje o osiągniętych poziomach składowania odpadów po raz pierwszy przekazuje się za rok 2020 i 2021 we właściwych rocznych sprawozdaniach z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (sprawozdanie wójta, burmistrza lub prezydenta miasta i sprawozdanie marszałka województwa) składanych za rok 2021. Gromadzenie informacji dotyczących poziomu składowania nie oznacza obowiązku uzyskania jakiegoś określonego poziomu składowania przed 2025 r.

Roczne sprawozdanie składane przez gminę, o którym mowa w art. 9q, marszałka województwa, o którym mowa w art. 9s oraz podmiot odbierający odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem, o którym mowa w art. 9n, będą rozszerzone o informacje o osiągniętym poziomie składowania. Dodatkowo, gmina będzie obowiązana udostępnić na stronie internetowej urzędu gminy oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacje o osiągniętym przez gminę oraz podmioty odbierające odpady komunalne na podstawie umowy z właścicielem nieruchomości, w danym roku kalendarzowym, poziomie składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych.

W roku 2021 rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. ws. poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 poz. 2167) utraciło moc. Akt zastąpiono rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Wartość te kształtują się w poszczególnych gminach na poziomie od 25,24 w Gminie Moskorzew do 49,76 w Gminie Radków. W myśl art. 3b ust.1 ww. ustawy gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 20% wagowo za rok 2021 r., zatem wymóg ustawowy został spełniony we wszystkich gminach.

Nowelizacja ustawy z 2021 r. zniósła konieczność obliczania poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Tabela 21. Ilość wszystkich zebranych odpadów w Mg z terenu gmin powiatu włoszczowskiego w latach 2020-2021

Lp.	Gmina Kod/nazwa odpadu	Włoszczowa		Kluczewsko		Krasocin		Moskorzew		Radków		Secemin	
		2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
1.	15 01 01 - Opakowania z papieru i tektury	60,51	35,48	15,22	36,01	41,90	78,94	1,30	-	0,64	0,25	0,71	10,24
2.	15 01 02 - Opakowania z tworzyw sztucznych	27,64	2,00	32,7	72,68	38,52	34,78	23,68	-	-	-	73,43	97,90
3.	15 01 04 - Opakowania z metali	16,01	25,56	3,12	-	36,50	0,03	-	-	-	-	60,50	62,25
4.	15 01 05 Opakowania wielomateriałowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	15 01 06 - Zmieszane odpady opakowaniowe	380,98	376,9	-	1,70	145,59	260,76	-	59,86	43,85	52,80	0,94	2,24
6.	15 01 07 - Opakowania ze szkła	321,82	296,65	86,22	88,00	180,12	196,84	39,86	45,47	48,11	38,59	56,81	89,90
7.	17 01 01 - Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	386,54	-	-	-	190,11	-	-	-	-	-	5,05	-
8.	17 01 03 - Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	-	-	-	-	-	-	-	2,42	-	-	-	-
9.	17 01 07 - Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	41,55	93,22	-	-	10,09	131,72	-	-	-	-	-	65,18
10.	17 04 05 – Żelazo i stal	1114,96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.	17 09 04 – Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 01 06	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,20
12.	16 01 03 - Zużyte opony	24,81	18,11	8,52	8,84	16,72	24,31	9,56	16,70	-	5,18	10,50	15,40
13.	20 01 01 - Papier i tektura	1,94	7,28	6,16	-	-	-	4,51	-	-	-	-	-
14.	20 01 08 - Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	2,44	1,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15.	20 01 11 - Tekstylia						0,19						
16.	20 01 21* - Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	-	-	-	-	0,01	0,04	-	-	-	-	-	-

17.	20 01 23* - Urządzenia zawierające freony	9,36	13,30	0,28	2,24	-	-	1,56	-	-	1,17	3,45	4,59
18.	20 01 32 - Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,04	0,19	0,06	0,20	0,002	0,01	0,14	-	0,04	0,07	-	0,06
19.	20 01 33* - Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	-	-	-	-	-	0,09	-	-	-	-	-	-
20.	20 01 34 - Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	-	-	-	-	-	-	-	0,07	-	-	-	-
21.	20 01 35* - Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	10,81	10,27	0,12	4,07	18,63	20,32	2,65	7,71	-	-	5,10	6,65
22.	20 01 36 - Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	31,45	23,40	9,2	3,36	12,63	15,74	2,20	6,18	6,26	5,27	6,85	4,59
23.	20 01 39 - Tworzywa sztuczne	0,44	6,08	53,82	-	-	-	31,99	-	-	-	2,10	-
24.	20 01 99 - Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	-	-	6,3	-	-	-	8,90	-	-	-	-	-
25.	20 02 01 - Odpady ulegające biodegradacji	94,66	49,70	-	-	24,75	76,40	-	-	8,48	10,69	-	8,00
26.	20 02 03 - Inne odpady nieulegające biodegradacji	-	-	-	-	67,04	154,10	-	-	-	-	-	-
27.	20 03 01 - Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	4645,2 1	4829,0 2	535,25	581,99	1081,8	1214,7 3	401,84	408,39	257,62	271,26	738,38	733,87
28.	20 03 07 - Odpady wielkogabarytowe	122,57	172,82	47,32	58,30	25,36	108,49	29,88	36,20	23,67	32,01	56,30	68,78
39.	20 03 99 - Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	-	-	-	-	86,44	132,68	-	-	-	-	-	-
Razem		7293,74	5961,25	804,29	857,39	1976,16	2450,17	558,06	583,00	388,67	417,29	1020,12	1169,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin

Masę poszczególnych kodów odpadów zebranych z terenu gmin powiatu włoszczowskiego w latach 2020-2021 przedstawiono w tabeli 21. Z analizy danych zawartych

w tabeli wynika, iż suma zebranych odpadów w poszczególnych gminach w roku 2021 nie uległa większym zmianom w porównaniu do roku poprzedniego. Największy wzrost zebranych odpadów pomiędzy rokiem 2020 a 2021 widoczny jest w Gminie Krasocin i Secemin, gdzie łączna ilość wszystkich zebranych odpadów wzrosła odpowiednio o ponad 20% i ponad 14%. Wyjątkowo w Gminie Włoszczowa widoczny jest spadek sumy wszystkich zebranych odpadów o około 17%. Najliczniejszą grupę zebranych odpadów stanowią głównie: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, odpady wielkogabarytowe, opakowania ze szkła oraz zmieszane odpady opakowaniowe.

Wyroby azbestowe

Wzorem lat ubiegłych Powiat Włoszczowski udzielił dotacji z budżetu Powiatu Gminom posiadającym uchwalone gminne programy usuwania wyrobów zawierających azbest. Współpraca samorządów gminnych z powiatowym w tym zakresie znacznie zwiększyła możliwość utylizacji wyrobów zawierających azbest. Taka forma wsparcia pozwoliła również gminom, przy zabezpieczeniu własnych środków budżetowych, na wystąpienie z wnioskami o przyznanie dotacji do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach. Przy takim rozwiązaniu gminy mają możliwość realizacji programów bez angażowania środków własnych, ponoszą jedynie koszty obsługi administracyjnej. Koszty demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest były pokrywane z budżetu powiatu w wymiarze do 15% całkowitych kosztów.

Powiat Włoszczowski w 2020 roku przeznaczył w swoim budżecie na realizację ww. zadań kwotę 46 290 zł. Wykorzystana z tego została kwota to 18 000 zł. Z dotacji z budżetu Powiatu w 2020 r. skorzystały 2 gminy z terenu powiatu włoszczowskiego, tj. Gmina Krasocin i Gmina Włoszczowa. Gmina Secemin, Radków i Moskorzew otrzymały natomiast 100% dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach na realizację ww. zadań. Gmina Kluczewsko w 2020 r. nie realizowała programu usuwania wyrobów zawierających azbest.

Tabela 22. Poniesione koszty całkowite, ilość usuniętych i zutylizowanych odpadów w 2020 roku

Lp.	Gmina	Ilość zutylizowanych odpadów [Mg]/[m ²]	Poniesione koszty przez Gminę [zł]	Poniesione koszty przez Powiat [zł]
1.	Kluczewsko	-	-	-
2.	Krasocin	96,87 / 8 766,74	38 430,88	4 500,00
3.	Moskorzew	97,5 / 6 500	28 600,00	0
4.	Radków	82,25 / 5 495	26 646,35	0
5.	Secemin	53,70 / 3 581	29 006,10	0
6.	Włoszczowa	342,07 / 22 804,66	99 768,94	13 500,00
7.	Razem:	672,39 / 47 147,4	222 452,27	18 000,00

Źródło: opracowanie własne

Z terenu powiatu włoszczowskiego przy zaangażowaniu środków powiatu unieszkodliwiono łącznie około **31 571,4 m² tj. 438,504 Mg** odpadów (wyrobów zawierających azbest - eternitu). Odpady zostały zdeponowane na wyznaczonym składowisku odpadów niebezpiecznych: „Środowisko i Innowacje” Sp. z o.o. w miejscowości Dobrow, eliminując w ten sposób negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzi i środowisko naturalne. Z terenu całego powiatu włoszczowskiego unieszkodliwiono łącznie około 41 147,4 m², tj. 1672,39 Mg odpadów (wyrobów zawierających azbest - eternitu).

W 2021 roku Powiat przeznaczył w swoim budżecie na realizację ww. zadań kwotę **57 975 zł**. Wykorzystana z tego kwota wyniosła **42 476,22 zł** co ponad dwukrotnie przewyższyło kwotę wykorzystaną przez gminy w 2020 r. Z dotacji z budżetu Powiatu

w 2021 r. skorzystały 4 gminy z terenu powiatu włoszczowskiego, tj. : Gmina Kluczewsko, Gmina Krasocin, Gmina Secemin oraz Gmina Włoszczowa. Gmina Radków i Moskorzew otrzymały natomiast 100% dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach na realizację ww. zadań.

Tabela 23. Poniesione koszty całkowite, ilość usuniętych i zutylizowanych odpadów w 2021 roku

Lp.	Gmina	Ilość zutylizowanych odpadów [Mg]/[m ²]	Poniesione koszty przez Gminę [zł]	Poniesione koszty przez Powiat [zł]
1.	Kluczewsko	203,10/13 540	69 094,62	10 364,19
2.	Krasocin	169,68/15 424	73 668,27	10 035,00
3.	Moskorzew	100/6 667	33 768,01	-
4.	Radków	122,775/ 8 186	49 508,93	-
5.	Secemin	158,70/10 580	54 503,93	8 175,59
6.	Włoszczowa	288,705/19 247	95 162,28	13 901,44
7.	Razem	1 042,96 /73 644	375 706,04	42 476,22

Źródło: opracowanie własne

Z trenu gmin korzystających z dotacji z budżetu Powiatu unieszkodliwiono łącznie **58 791 m² tj. 820,185 Mg** odpadów (wyrobów zawierających azbest - eternitu). Odpady zostały zdeponowane na wyznaczonych składowiskach odpadów niebezpiecznych: „Środowisko i Innowacje” Sp. z o.o. na terenie miasta Warszawy oraz EKO-AZBEST Sp. z o.o. w miejscowości Kraśnik, eliminując w ten sposób negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzi i środowisko naturalne.

W roku 2021 terenu całego powiatu włoszczowskiego unieszkodliwiono łącznie około 73 644 m², tj. 1 043 Mg odpadów (wyrobów zawierających azbest - eternitu). Koszty poniesione przez gminy na unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest uległy znacznemu zwiększeniu w odniesieniu do roku poprzedniego, z wyjątkiem Gminy Włoszczowa, gdzie koszty te nieznacznie zmalały.

Gminy należące do powiatu posiadają opracowane programy usuwania azbestu uchwalone przez rady gmin. Akty prawne jw. zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24. Uchwalone gminne programy usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Gmina	Gminny program usuwania wyrobów zawierających azbest (akty prawne stanowiące o uchwaleniu dokumentu)
1.	Kluczewsko	Uchwała Rady Gminy Kluczewsko nr XVIII/16/2013 z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia Programu usuwania azbestu z terenu Gminy Kluczewsko
2.	Krasocin	Uchwała Nr XXVI/211/13 Rady Gminy Krasocin z dnia 28 lutego 2013 roku w sprawie przyjęcia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy na lata 2012-2032
3.	Moskorzew	Uchwała Nr XXXV/172/14 Rady Gminy Moskorzew z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Moskorzew na lata 2013-2032”
4.	Radków	Uchwała Nr XI/66/2015 Rady Gminy w Radkowie z dnia 15 grudnia 2015r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Radków na lata 2015-2032”
5.	Secemin	Uchwała Nr XXV/146/13 Rady Gminy Secemin z dnia 22.02.2013 r. w sprawie uchwalenia "Programu usuwania azbestu z terenu Gminy Secemin"
6.	Włoszczowa	Uchwała Nr XXXIV/305/18 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 30 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Włoszczowa na lata 2017-2032”, Uchwała Nr XXXV/313/18 Rady Miejskiej we Włoszczowie z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie

		zasad udzielenia dotacji celowej na zadania z zakresu usuwania wyrobów azbestowych z terenu Gminy Włoszczowa
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z gmin

3.7. Formy ochrony przyrody

Obiektami ochrony przyrody objętymi ochroną konserwatorską na terenie powiatu są:

- 4 rezerваты przyrody: Ługi, Bukowa Góra, Murawy Dobromierskie i Oleszno,
- 1 park krajobrazowy - Przedborski Park Krajobrazowy,
- 3 obszary chronionego krajobrazu: Włoszczowsko-Jędrzejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Konecko-Lopuszański Obszar Chronionego Krajobrazu i Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk sieci Natura 2000 *Ostoja Przedborska* PLH260004,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk sieci Natura 2000 *Dolina Górnej Pilicy* PLH260018,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk sieci Natura 2000 *Dolina Białej Nidy* PLH260013,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk sieci Natura 2000 *Wzgórza Chęcińsko - Kieleckie* PLH260041,
- 35 pomników przyrody,
- 24 użytki ekologiczne.

Korzystając z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody prowadzonego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dokonano weryfikacji listy obiektów ochrony przyrody. Analiza danych z rejestru wskazuje na ustanowienie w okresie sprawozdawczym 1 nowego pomnika przyrody pn. Grupa drzew - trzy dęby szypułkowe (*Quercus robur*), tj.: Władysław/ obwód pnia drzewa zmierzony na wysokości 130cm - 460cm/pierśnica 150cm/wysokość drzewa w m - 32; Marian/ obwód pnia drzewa zmierzony na wysokości 130cm - 355cm/pierśnica 110cm/wysokość drzewa w m - 29; Tomasz/ obwód pnia drzewa zmierzony na wysokości 130cm - 435cm/pierśnica 140cm/wysokość drzewa w m - 31. Szacowany wiek drzew to około 205 lat, zlokalizowanego na terenie Gminy Krasocin.

Tabela 25. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych zlokalizowanych na terenie powiatu włoszczowskiego w latach 2020-2021 r.

Formy ochrony przyrody	Rok 2020	Rok 2021
Ogółem [ha]	43 495,76	43 495,76
rezerваты przyrody [ha]	360,84	360,84
parki krajobrazowe razem [ha]	6 605,00	6 605,00
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych [ha]	271,75	271,75
obszary chronionego krajobrazu razem [ha]	36 872,00	36 872,00
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu [ha]	92,12	92,12
użytki ekologiczne [ha]	21,72	21,72

Źródło: dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp wrzesień 2022 r.

3.8. Aktualny stan gospodarki leśnej

Wskaźnik lesistości powiatu włoszczowskiego na koniec 2021 r. wyniósł 43 % i był znacznie wyższy od średniego wskaźnika dla województwa świętokrzyskiego (28,3%). Wskaźnik lesistości dla omawianego obszaru jest również wyższy od średniej krajowej, która na koniec roku 2021 wynosiła około 30%. Strukturę gruntów leśnych oraz wskaźniki lesistości terenie powiatu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 26. Struktura własnościowa lasów, powierzchnia gruntów leśnych

Struktura własnościowa lasów		
Rok opracowania	2020	2021
Lesistość powiatu [%]	42,9%	43,0%
Grunty leśne ogółem [ha]	39 705,40	39 783,84
Grunty leśne publicznych ogółem [ha]	24 353,70	24 385,20
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa [ha]	24 144,18	24 169,47
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych [ha]	23 713,44	23 738,68
Grunty leśne prywatne [ha]	15 351,70	15 398,64

Źródło: dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp wrzesień 2022 r.

Do najbardziej zalesionych gmin powiatu włoszczowskiego należy gmina Secemin, wskaźnik lesistości na koniec 2021 r. wynosił tu 45,9 % oraz gmina Krasocin, gdzie wskaźnik lesistości na koniec 2021 r. utrzymywał się na poziomie 45,5 %. Najniższym wskaźnikiem lesistości cechuje się gmina Moskorzew, gdzie wartość tego parametru na koniec 2021 r. wynosiła 28,8 %. Powierzchniowo najwięcej lasu występuje na terenie gminy Włoszczowa (stan na 31.12.2021 r. – 11 335,38 ha) z czego zdecydowaną większość stanowią lasy publiczne (7 815,18 ha).

Tabela 27. Wskaźniki lesistości na terenie poszczególnych gmin powiatu włoszczowskiego w latach 2020-2021

Powierzchnia gruntów leśnych [ha]					
Jednostka terytorialna	Rok	Ogółem	Lasy publiczne ogółem	Lasy prywatne ogółem	Lesistość [%]
Kluczewsko	2020	6 187,25	2 959,59	3 227,66	44,6
	2021	6 193,94	2 966,28	3 227,66	44,7
Krasocin	2020	8 935,05	5 542,61	3 392,44	45,4
	2021	8 944,72	5 552,28	3 392,44	45,5
Moskorzew	2020	2 138,87	1 369,66	769,21	28,8
	2021	2 143,69	1 374,48	769,21	28,8
Radków	2020	3 578,07	2 384,05	1 194,02	39,9
	2021	3 583,03	2 389,01	1 194,02	39,9
Secemin	2020	7 536,14	4 287,97	3 248,17	45,4
	2021	7 583,08	4 287,97	3 295,11	45,9

Włoszczowa	2020	11 330,02	7 809,81	3 520,20	43,6
	2021	11 335,38	7 815,18	3 520,20	43,6
Powiat	2020	39 705,40	24 353,70	15 351,70	42,9
	2021	39 783,84	24 385,20	15 398,64	43,0

Źródło: dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp wrzesień 2022 r.

Grunty leśne stanowiące własność Skarbu Państwa za wyjątkiem gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz gruntów będących w użytkowaniu wieczystym na mocy odrębnych przepisów to grunty leśne zarządzane na terenie powiatu przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - Nadleśnictwa: Włoszczowa (administrującego lasy na terenie gmin: Włoszczowa i Krasocin), Koniecpol (administrującego lasy na terenie gmin: Secemin, Radków i Moskorzew) oraz Przedbórz (administrującego lasy na terenie gminy Kluczewsko).

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta Włoszczowski. Trwale zrównoważona gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o uproszczone plany urządzenia lasu, opracowane dla wszystkich lasów stanowiących własność osób fizycznych i wspólnot gruntowych z terenu powiatu włoszczowskiego, w układzie odnoszącym się do ewidencyjnych obrębów geodezyjnych.

Starosta Włoszczowski w roku 2020 wykonał plany urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa położonych na terenie następujących obrębów ewidencyjnych: Bichniów, Celiny, Kluczyce, Krzepin, Marchocice, Psary Kolonia, Psary Wieś, Secemin, Wałkonowy Dolne, Wałkonowy Górne, Wola Czaryska, Wola Wolica, Żeliszewice, (gm. Secemin). Plany zostały sporządzone na okres od 01.01.2021 r. do 31.12.2030 r., łączna powierzchnia gruntów objętych uproszczonymi planami wyniosła 2 467,92 ha.

W 2021 r. opracowano uproszczone plany urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa położonych na terenie gminy Secemin (obręb Brzozowa, Czaryż, Kuczków, Krzepice, Zwleczka, Żeliszewiczki), gminy Radków (obręb Bałków, Bieganów, Brzeście, Chycza, Dzierżgów, Kossów, Krasów, Kwilina, Ojsławice, Radków, Skociszewy, Sulików) i gminy Moskorzew (obręb Chlevice, Chlewska Wola, Dalekie, Damiany, Dąbrówka, Kolonia Chlevice, Lubachowy, Mękarzów, Moskorzew, Tarnawa Góra), sporządzone na okres od 01.01.2022 r. do 31.12.2031 r., łączna powierzchnia gruntów objętych planami wyniosła 2 258,35 ha.

W planach urządzenia lasu uwzględniono działania związane z przebudową drzewostanów monokulturowych lub niezgodnych z siedliskiem, a także mające na celu zwiększenie różnorodności biologicznej w lasach. Grunty na których przewidziano działania jw. to powierzchnia około 4 726,27 ha. Przebudowa drzewostanów źle realizowana jest we własnym zakresie przez właścicieli lasów, na ich koszt.

Ograniczona lokalnie odporność na czynniki chorobotwórcze to jedna z niekorzystnych cech dla prowadzenia gospodarki leśnej w powiecie włoszczowskim. Szkody w lasach są następstwem zanieczyszczeń przemysłowych. Zagrożeniem dla lasów są także szkodniki owadzie. Do utrudnień w hodowli lasów zaliczyć należy również istnienie dużych skupisk niektórych gatunków zwierząt. Powodują one zgryzanie pędów młodych drzew, co w dużej mierze utrudnia, bądź uniemożliwia ich rozwój. Rejonami, gdzie oddziaływanie zwierzyny jest najbardziej widoczne są przede wszystkim nowo zakładane oraz istniejące młode uprawy leśne.

Jedną z głównych metod ochrony lasu jest profilaktyka. Główne działania w tym zakresie to:

- terminowe usuwanie posuszu,
- pozostawianie kęp starodrzewia na powierzchniach odnawianych,
- pozostawianie drzew dziuplastych,
- odtwarzanie i zachowanie cennych elementów środowiska przyrodniczego (łąki śródleśne, ciek, zbiorniki wodne),
- poprawa egzystencji w środowisku leśnym organizmów chronionych, zagrożonych czy pożytecznych,
- dokarmianie ptaków w okresie zimy.

Poza szkodami wywoływanymi w lasach przez czynniki biotyczne, najgroźniejszym zagrożeniem są pożary. Większość siedlisk leśnych należy do I kategorii zagrożenia pożarowego, głównie ze względu na przewagę siedlisk borowych. Do podstawowych przyczyn pożarów należą: nieostrożność dorosłych i dzieci, podpalenia czy wyładowania atmosferyczne. Wszystkie Nadleśnictwa posiadają system obserwacyjno – alarmowy, a w okresie największego zagrożenia lasy są objęte obserwacją lotniczą. Szczególnie ważna jest tu ścisła współpraca z Państwową Strażą Pożarną zarówno w zakresie łączności jak i porozumienia w zakresie unowocześniania dróg leśnych i dostosowanie ich do wymogów pożarowych.

W latach 2020-2021 zasadniczym źródłem finansowania zalesień gruntów rolnych oraz płatności za pielęgnację założonych upraw były środki Unii Europejskiej realizowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 roku o lasach do zalesień preferowane są grunty słabych klas bonitacyjnych, przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego gmin na cele zalesień. Plany takie na terenie powiatu włoszczowskiego posiadają jedynie gminy: Secemin i Radków (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy) oraz Krasocin i Włoszczowa (mpzp w zakresie zalesień). Powierzchnia gruntów nieleśnych zalesionych i przeznaczonych do zalesienia w 2020 r. wyniosła 7,46 ha, a w 2021 r. - 6,24 ha w 2021 r. [dane GUS – Bank Danych Lokalnych, dostęp wrzesień 2022 r.].

W latach 2020, 2021 Starosta Włoszczowski dokonywał przekwalifikowania gruntów rolnych na las. W roku 2020 decyzjami Starosty przekwalifikowano grunty o łącznej powierzchni 21,45 ha. Zaś w 2021 roku decyzjami Starosty przekwalifikowano odpowiednio grunty o łącznej powierzchni 18,24 ha. Były to uprawy założone w latach 2016 i 2017.

4. Monitoring i kontrola realizacji programu ochrony środowiska.

Ocena wdrażania i realizacji celów POŚ dla powiatu włoszczowskiego realizowana jest poprzez porównanie celów i założonych mierników z rzeczywistymi informacjami na temat realizacji poszczególnych zadań środowiskowych w poszczególnych gminach powiatu. Ocenę utrudnia fakt, że gminy nie mają obowiązku udzielania Starostwu Powiatowemu szczegółowych informacji w tym zakresie. Należy zaznaczyć, że ustawodawca nakładając na samorząd powiatowy obowiązek sporządzenia raportów, nie zobowiązał innych podmiotów, w tym gmin do przekazywania niezbędnych informacji. Z tego względu proces pozyskiwania danych oparty jest na dobrowolności, co może być powodem obniżenia jakości uzyskanych wyników.

Poniżej zestawiono informacje o realizacji poszczególnych celów i zadań wynikających z POŚ na podstawie informacji własnych i udzielonych przez gminy powiatu włoszczowskiego.

Tabela 28. Mierniki realizacji POŚ w powiecie włoszczowskim w latach 2020-2021

Lp.	Wskaźnik monitoringu	Jednostka miary	Stan na 31.12.2021 r.	Wartość docelowa	Dane rzeczywiste
Ocena klimatu i jakości powietrza					
1.	Liczba dużych instalacji OZE na terenie powiatu	szt.	0	>0	Na terenie powiatu funkcjonuje 8 farm fotowoltaicznych o mocy w przedziale od 500kW do 1 MW.
2.	Liczba obiektów powiatowych objętych termomodernizacją Kierunek interwencji: - zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu Zadania: -montaż instalacji OZE na budynkach publicznych stanowiących własność powiatu oraz zarządzanych przez jednostki podległe powiatowi	szt.	4	>0	- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej we Włoszczowie Kolektory słoneczne o mocy 0,005 MW (zaopatrzenie w c.w.u.), montaż dodatkowych kolektorów słonecznych w 2020 r. - Dom Pomocy Społecznej Kolektory słoneczne o mocy 0,12 MW (zaopatrzenie w c.w.u.) oraz instalacja fotowoltaiczna o mocy 0,034 MW - Zespół Szkół Nr 2 im. Hetmana Stefana Czarnieckiego Kolektory słoneczne (zaopatrzenie w c.w.u.) – bateria 44 kolektorów słonecznych KS2100 HEWALEX (przeciętny roczny zysk kolektora 358 kWh/m ²) - Zespół Szkół Nr 3 im. Stanisława Staszica Kolektory słoneczne (zaopatrzenie w c.w.u.) - bateria 22 kolektorów słonecznych KS2100 HEWALEX (przeciętny roczny zysk kolektora 358 kWh/m ²).
3.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	54	<51	Rok 2020 - ogółem 46 Mg/rok - ze spalania paliw 16 Mg/rok

					- cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych 29 Mg/rok - węglowo-grafitowe, sadza 1 Mg/rok Rok 2021 - ogółem 54 Mg/rok - ze spalania paliw 22 Mg/rok - cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych 30 Mg/rok - węglowo-grafitowe, sadza 2 Mg/rok.
4.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	439 736	<529 079	Rok 2020 - ogółem 409 007 Mg/rok, - dwutlenek siarki 153 Mg/rok, - tlenki azotu 106 Mg/rok, - tlenek węgla 9 527 Mg/rok, - dwutlenek węgla 399 221 Mg/rok. Rok 2021 - ogółem 439 736 Mg/rok, - dwutlenek siarki 165 Mg/rok, - tlenki azotu 147 Mg/rok, - tlenek węgla 12 729 Mg/rok, - dwutlenek węgla 426 695 Mg/rok.
Zagrożenie hałasem					
5.	Długość zmodernizowanych dróg powiatowych	km	15,41	>0	Rok 2020 - przebudowa drogi powiatowej Nr 0264T w miejscowości Skorków na odc. od km 6+860 do km 8+586 (1,73 km), - przebudowa drogi powiatowej Nr 0223T Konieczno - Modrzewie na odc. od km 0+195 do km 1+415 i na odc. od km 2+500 do km 2+919 (1,34 km).

					Rok 2021 -przebudowa wiaduktu nad linią kolejową nr 4 (CMK) wraz z dojazdami w ciągu drogi powiatowej Nr 0233T na odcinku Secemin - Bichniów od km 1+242 do km 1+617 (0,38 km), -przebudowa drogi powiatowej Nr 0263T w miejscowości Cieśle na odc. od km 9+652 do km 10+800 (1,15 km), -rozbudowa drogi powiatowej Nr 0252T Pilczyca-Januszwice-Komorniki w miejscowości Januszwice od km 3+100 do km 4+195 (1,10 km), -przebudowa drogi powiatowej Nr 0246T Kurzelów-Jeżowice-Łachów od km 4+767 do km 5+949 w miejscowości Jeżowice (1,18 km), -przebudowa drogi dojazdowej wewnętrznej we Włoszczowie od ul. Ogrodowej w kierunku ul. Koniecpolskiej, odcinek o długości 100m (0,10 km), -projekt scalenia gruntów wsi Bichniów, gm. Secemin, powiat włoszczowski, woj. świętokrzyskie – zagospodarowanie poscaleniowe – Etap I (8,14 km) Ponadto w latach 2020-2021 powiat zrealizował remonty dróg: -remont drogi powiatowej nr 0261T Belina - Ostrów - Niwiska Krasocińskie (1,24 km),
	Długość dróg remontowanych	km	11,71		

					-remont drogi powiatowej nr 0233T Secemin - Czaryż - Bałków - Dzierżgów odc. Czaryż – Bałków (0,48 km), -remont drogi powiatowej nr 0234T Bichniów - Psary - Kuczków na odcinku Wola Kuczkowska – Kuczków (0,46 km), -remont drogi powiatowej nr 0252T w miejscowości Jakubowice i drogi powiatowej nr 0245T w miejscowości Kluczewsko (0,20 km), -remont pobocza na drodze powiatowej nr 0401T przy cmentarzu w miejscowości Oleszno (0,03 km), -remont drogi powiatowej nr 0236T Mękarzów - Dąbrówka - Rędziny w miejscowości Dąbrówka (1,63 km), -wymiana przepustu pod koroną drogi powiatowej nr 0256T Rudka - Kozia Wieś (1,00 km), -uzupełnienie dylatacji nawierzchni betonowej ul. Sobieskiego we Włoszczowie (0,49 km), -remont drogi powiatowej nr 0229T na odcinku Krzepin - Wałkonowy Górne (0,77 km), -wykonanie utwardzonego pobocza na drodze powiatowej nr 0266T Rogalów - Karolinów - Mieczyn w miejscowości Brygidów (0,24 km), -remont drogi powiatowej nr 0402T w miejscowości Wojciechów (0,15 km),
--	--	--	--	--	---

					-remont drogi powiatowej nr 0242T na odcinku Ojsławice - granica powiatu (Rędziny) (1,57 km), -remont drogi powiatowej nr 0259T ul. Zarzecz w Krasocinie (0,28 km), -remont drogi powiatowej nr 0229T w miejscowości Wola Wiśniowa (0,36 km), -remont drogi powiatowej nr 0263T w miejscowości Lipie (0,15 km), -remont chodnika, zjazdów i nawierzchni bitumicznej na drodze powiatowej nr 0264T w miejscowości Bukowa (0,26 km), -remont drogi powiatowej nr 0234T na odcinku Bichniów – Krzepice (2,40 km).
Pola elektromagnetyczne					
6.	Poziom promieniowania elektromagnetycznego na terenie powiatu	V/m	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami	Nie występowanie miejsc z przekroczeniami	Rok 2020 - punkt pomiarowy Włoszczowa, ul. Partyzantów UG (gmina Włoszczowa) – wynik pomiaru 0,2 V/m, średnia dla obszaru 0,16 V/m, - punkt pomiarowy Dobromierz (gmina Kluczewsko) – wynik pomiaru < 0,1 V/m, średnia dla obszaru 0,14 V/m, - punkt pomiarowy Secemin (gmina Secemin) – wynik pomiaru < 0,1 V/m, średnia dla obszaru 0,14 V/m. Rok 2021 W trakcie pomiarów przeprowadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w roku 2021 r. na terenie powiatu włoszczowskiego wyznaczono jeden punkt stałej sieci

					monitoringu (punkt pomiarowy Włoszczowa ul. Broniewskiego). Pomiar przeprowadzony w ww. punkcie w czerwcu 2021 r. wskazał na wartość $< 0,3$ V/m (wynik z 0,5 godz. pomiaru). Ponadto w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wyznaczono punkt monitoringu badawczego (punkt pomiarowy Kluczewsko ul. 1-go Maja). Pomiar przeprowadzony w ww. punkcie w czerwcu 2021 r. wskazał również na wartość $< 0,3$ V/m (wynik z 0,5 godz. pomiaru).
Gospodarowanie wodami/gospodarka wodno - ściekowa					
7.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	331,8	$>700,2$	Rok 2020 - Kluczewsko 73,5 km, - Krasocin 87 km, - Moskorzew 0 km, - Radków 44,2 km, - Secemin 29,1 km, - Włoszczowa 87,7 km, Powiat razem 321,5 km Rok 2021 - Kluczewsko 73,5 km, - Krasocin 97,1 km, - Moskorzew 0 km, - Radków 44,2 km, - Secemin 29,1 km, - Włoszczowa 87,9 km, Powiat razem 331,8 km
8.	Długość sieci wodociągowej	km	740,2	$>721,1$	Rok 2020 - Kluczewsko 106,4 km, - Krasocin 160 km, - Moskorzew 42,5 km, - Radków 83 km, - Secemin 109,5 km, - Włoszczowa 226,5 km,

					Powiat razem 727,9 km Rok 2021 - Kluczewsko 106,4 km, - Krasocin 160,4 km, - Moskorzew 42,5 km, - Radków 83 km, - Secemin 109,5 km, - Włoszczowa 238,4 km, Powiat razem 740,2 km
9.	Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	5 143	<4 334	Rok 2020 - Kluczewsko 618 szt., - Krasocin 676 szt., - Moskorzew 540 szt., - Radków 497 szt., - Secemin 815 szt., - Włoszczowa 1994 szt., Powiat razem 5 140 szt. Rok 2021 - Kluczewsko 591 szt., - Krasocin 680 szt., - Moskorzew 540 szt., - Radków 487 szt., - Secemin 815 szt., - Włoszczowa 2030 szt., Powiat razem 5 143 szt.
10.	% skanalizowania powiatu	%	50,39	100	Rok 2020 - Kluczewsko 83%, - Krasocin 70%, - Moskorzew 0%, - Radków 48,3%, - Secemin 35,7%, - Włoszczowa 62,28%, Powiat razem 49,88 % Rok 2021 - Kluczewsko 83%, - Krasocin 73%, - Moskorzew 0%, - Radków 48,3%, - Secemin 35,8%, - Włoszczowa 62,25%, Powiat razem 50,39%
11.	% zwodociągowania powiatu	%	82,60	100	Rok 2020 - Kluczewsko 97%, - Krasocin 99,8%, - Moskorzew 40,70%, - Radków 74%, - Secemin 86,6%, - Włoszczowa 97,34%, Powiat razem 82,57%

					Rok 2021 - Kluczewsko 97%, - Krasocin 99,8%, - Moskorzew 40,70%, - Radków 74%, - Secemin 86,7, - Włoszczowa 97,42%, Powiat razem 82,60%
12.	Zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	23,42	<23,6	Rok 2020 - Kluczewsko 26,2 m ³ , - Krasocin 27,9 m ³ , - Moskorzew 18,8 m ³ , - Radków 16,9 m ³ , - Secemin 18,8 m ³ , - Włoszczowa 23,6 m ³ , Powiat średnia 22,03 m ³ Rok 2021 - Kluczewsko 27,7 m ³ , - Krasocin 28,1 m ³ , - Moskorzew 20,3 m ³ , - Radków 17 m ³ , - Secemin 19,5 m ³ , - Włoszczowa 27,9 m ³ , Powiat średnia 23,42 m ³
Gleby					
13.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych	ha	6,63	>0	Rok 2020 - pow. 2,39 ha; Rok 2021 - pow. 4,24 ha;
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów					
14.	Liczba usuniętych „dzikich wysypisk śmieci”	szt.	4	0	Rok 2020 - likwidacja dzikiego wysypiska na terenie Gminy Włoszczowa Rok 2021 - likwidacja dzikiego wysypiska na terenie Gminy Krasocin; - likwidacja dzikiego wysypiska na terenie Gminy Moskorzew; - likwidacja dzikiego wysypiska na terenie Gminy Włoszczowa.
15.	Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg	1 715,35	>0	Rok 2020 Kluczewsko – 0 Mg Krasocin - 96,87 Mg Moskorzew - 97,5 Mg Radków - 82,25 Mg Secemin - 53,70 Mg Włoszczowa - 342,07 Mg Razem 672,39 Mg Z terenu powiatu włoszczowskiego przy

					zaangażowaniu środków powiatu unieszkodliwiono łącznie około 31 571,4 m² tj. 438,504 Mg odpadów Rok 2021 Kluczewsko – 203,10 Mg Krasocin – 169,68 Mg Moskorzew - 100 Mg Radków - 122,77 Mg Secemin – 158,70 Mg Włoszczowa – 288,70 Mg Razem 1 042,96 Mg Z terenu powiatu włoszczowskiego przy zaangażowaniu środków powiatu unieszkodliwiono łącznie około 58 791 m² tj. 820,18 Mg odpadów
Zasoby przyrodnicze					
16.	Lesistość powiatu	%	43,0	>42,58	Rok 2020 Kluczewsko – 44,6 % Krasocin – 45,4 % Moskorzew – 28,8 % Radków - 39,9 % Secemin – 45,4 % Włoszczowa – 43,6 % Powiat – 42,9 % Rok 2021 Kluczewsko – 44,7 % Krasocin – 45,5 % Moskorzew – 28,8 % Radków - 39,9 % Secemin – 45,9 % Włoszczowa – 43,6 % Powiat – 43,0 %
17.	Powierzchnia obiektów i obszarów prawnie chronionych	ha	43 495,76	>43 495,69	Ogółem - 43 495,76 ha - rezerваты przyrody 360,84 - parki krajobrazowe razem 6 605,00 - rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych 271,75 - obszary chronionego krajobrazu razem 36 872,00 - rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu 92,12

					- użytki ekologiczne 21,72 Powierzchnia obszarów chronionych nie zmienił się w roku 2021 względem roku 2021
18.	Powierzchnia gruntów zalesionych w ciągu roku Powierzchnia gruntów przekwalifikowanie gruntów rolnych na las decyzjami starosty	ha	13,7 39,69	wg Krajowego Programu Zwiększania lesistości oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Powierzchnia gruntów nieleśnych zalesionych i przeznaczonych do zalesienia w 2020 r. wyniosła 7,46 ha, a w 2021 r. - 6,24 ha w 2021 r. Rok 2020 - łączna powierzchnia gruntów przekwalifikowanych decyzjami starosty – 21,45 ha, Rok 2021 - łączna powierzchnia gruntów przekwalifikowanych decyzjami starosty – 18,24 ha.
Zagrożenia poważnymi awariami					
19.	Liczba inwestycji w zakresie rozbudowy i modernizacji OSP wraz z nowoczesnym doposażeniem	szt.	5	>0	Gmina Włoszczowa Rok 2020 - Dofinansowanie do zakupu sprzętu przeciwpożarowego; - Dofinansowanie do remontu strażnicy. Rok 2021 - Modernizacja centralnego ogrzewania w OSP Rogienice; - Modernizacja centralnego ogrzewania w OSP Jeżowice; - Zakup sprzętu ppoż..

Źródło: opracowanie własne

Tabela 29. Zestawienie zadań z zakresu ochrony środowiska realizowanych przez gminy powiatu włoszczowskiego w latach 2020-2021

Rok	Zadanie wg POŚ (nazwy zadań realizowanych przez gminy zostały ujęte w kolumnie 3 Tabeli 52 „Harmonogram realizacji zadań własnych oraz zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem” POŚ)	Nazwa zadania realizowanego przez podmiot	Koszt realizacji zadania	Źródła finansowania
Gmina Kluczewsko				
2020 r.	Edukacja mieszkańców powiatu w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego	Program profilaktyczny o niespalaniu śmieci, ulotka informacyjna na stronie internetowej	0,00	
		Realizacja programu "Tu mieszkam tu sprzątam", edycja ulotek o szkodliwych skutkach spalania śmieci	8 500,00 zł	Gmina Kluczewsko, Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kluczewsko „Od pomysłu do działania”
	Montaż instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie powiatu	Zielona energia dla mieszkańców gminy Kluczewsko 50 instalacji OZE,	663 341,34 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego Gmina Kluczewsko
2021 r.	Termomodernizacja obiektów budowlanych	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Kluczewsko - budynków 3 szkół	5 190 579,21 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego Gmina Kluczewsko
	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	"Przebudowa i remont drogi wewnętrznej na osiedlu Łokietka w miejscowości Kluczewsko"	685 373,80 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego Gmina Kluczewsko
		"Przebudowa i remont drogi gminnej Nr 33026T (ulicy Spółdzielczej) w miejscowości Kluczewsko"	557 849,45 zł	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego Gmina Kluczewsko
	Edukacja mieszkańców powiatu w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego	Program profilaktyczny o niespalaniu śmieci, ulotka informacyjna na stronie internetowej	0,00	—
		Realizacja programu "Tu mieszkam tu sprzątam", edycja ulotek o szkodliwych skutkach spalania śmieci	8 500,00 zł	Gmina Kluczewsko, Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kluczewsko „Od pomysłu do działania”
	Realizacja programów usuwania azbestu	„Usuwanie i unieszkodliwienie odpadów	69 094,62 zł	Gmina Kluczewsko,

		niebezpiecznych zawierających azbest z terenu gminy Kluczewsko ²⁷		Powiat Włoszczowski
Gmina Krasocin				
2020 r.	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Rozbudowa wodociągu w msc. Ostra Górka (do dz. nr. ewid. 4911/1)	39 800,00 zł	środki własne
		Rozbudowa sieci wodociągowej w msc. Bukowa	150 000,00 zł	środki własne
		Budowa wodociągu w miejscowości Krasocin (ul. 1 Maja)	12 000,00 zł	środki własne
		Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Borowiec	1 492 092,37zł	środki własne NFOŚiGW
		Budowa sieci kanalizacyjnej w msc. Wola Świdzińska wraz z połączeniem, zlewnia Oleszno - etap IV	2 150 625,31zł	środki własne Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)
		Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Borowiec	471 665,60 zł	środki własne
2021 r.	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa wodociągu w miejscowości Krasocin (ul. 1 Maja)	176 000,00 zł	środki własne
		Przebudowa wodociągu w miejscowości Bukowa	20 000,00 zł	środki własne
		Rozbudowa wodociągu w miejscowości Świdno (dz. nr ewid. 4237, 4238, 4243)	34 000,00 zł	środki własne
		Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świdno	2 744 930,38zł	środki własne NFOŚiGW
		Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Gruszczyn	399 549,73 zł	środki własne NFOŚiGW
	Likwidacja dzikich wysypisk	Likwidacja dzikiego wysypiska	2570,01 zł	WFOŚ w Kielcach
Gmina Moskorzew				
2020 r.	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Lubachowy	48 444,42 zł	33 989,42 zł – wkład własny Gminy 14 546,00 zł – dotacja z budżetu Województwa Świętokrzyskiego
	Montaż instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie powiatu	Zielona energia dla mieszkańców gmin: Kluczewsko, Moskorzew, Radków, Secemin	510 953,20 zł	306 571,92 zł - dofinansowanie Regionalny Program Operacyjny (RPO) Województwa Świętokrzyskiego

				204 381,28 zł – wkład własny mieszkańców i gminy
	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Przebudowa dróg gminnych nr 350006T w miejscowości Moskorzew, odcinek o dł. 1000 mb, nr 350047T w miejscowości Damiany, odcinek o dł. 580 m	486 957,67 zł	389 565,00 zł – dofinansowanie ze środków Funduszu Dróg Samorządowych (FDS) 97 392,67 zł – wkład własny Gminy
	Realizacja programów usuwania azbestu	Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Moskorzew	28 600,00 zł	26 481,48 zł – dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach
	Kontrola podmiotów gospodarczych prowadzących usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w odniesieniu do danych zawartych we wnioskach o wpis do Rejestru działalności regulowanej	Na bieżąco, jedna kontrola w roku.		
2021 r.	Termomodernizacja obiektów budowlanych	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Moskorzew	3 454 735,95 zł	2 084 311,03 zł – dofinansowanie ze środków EFRR w ramach RPO WŚ 1 370 424,92 zł – wkład własny Gminy
	Rozbudowa infrastruktury związanej z gospodarką wodno - ściekową	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Moskorzew	916 473,00 zł	474 107,00 zł – dofinansowanie z PROW na lata 2014-2022 „Gospodarka wodno-ściekowa” 442 366,00 zł – wkład własny Gminy oraz mieszkańców
	Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”	Likwidacja dzikiego wysypiska śmieci w miejscowości Przybyszów, Gmina Moskorzew – odbiór i zagospodarowanie odpadów	12 934,08 zł	4 800,00 zł – dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach („Czyste świętokrzyskie”) 8 134,08 zł – wkład własny Gminy

	Realizacja programów usuwania azbestu	Realizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Moskorzew	31 266,68 zł	15 633,34 zł – dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach 15 633,34 zł - dotacja z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	Kontrola podmiotów gospodarczych prowadzących usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w odniesieniu do danych zawartych we wnioskach o wpis do Rejestru działalności regulowanej	Na bieżąco, jedna kontrola w roku.		
Gmina Radków				
2020 r.	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Przebudowa dróg gminnych w miejscowościach Brzeście, Bieganów, Chycza Bieganów-Brzeście 320m/Chycza do granicy gminy (Kuznica) 950 m / Bieganów-Brzeście 990m 2020	604 195,41 zł	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) Środki własne
	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Kwilina-Kossów 2020	124 291,52 zł	Urząd Marszałkowski województwa Świętokrzyskiego Środki własne
	Realizacja programów usuwania azbestu	"Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Radków na lata 2015-2032"	26 646,35 zł	NFOŚiGW/ WFOŚiGW w Kielcach
	Termomodernizacja obiektów budowlanych	"Rozbudowa infrastruktury sportowej i edukacyjnej oraz doposażenie SP w Radkowie"	718 003,82 zł	Środki własne: RPO WŚ:
2021 r.	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Przebudowa dróg gminnych cz.1 Przebudowa drogi gminnej nr 003042 T Sulików-Bebelno 2021	496 611,59 zł	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL) Środki własne
	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Przebudowa dróg gminnych cz.2 Przebudowa drogi gminnej nr 002990T Krasów-Sulików 2021	317 161,75 zł	PROW RFRD RFIL

	Realizacja programów usuwania azbestu	"Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Radków na lata 2015-2032"	49 508,93 zł	NFOŚiGW WFOŚiGW w Kielcach
	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Radków	481 778,03 zł	PROW Środki własne
	Kontrola podmiotów gospodarczych prowadzących usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w odniesieniu do danych zawartych we wniosku o wpisie do Rejestru działalności regulowanej	Protokół kontroli – przedsiębiorca odbierający odpady komunalne z terenu Gminy Radków.	-	-
	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Protokół z kontroli sprawdzającej wyposażenie nieruchomości w zbiorniki bezodpływowe nieczystości ciekłych lub w przydomowe oczyszczalnie ścieków bytowych.	-	-
Gmina Secemin				
2020 r. , 2021 r.	Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem OZE	Wykonanie instalacji fotowoltaicznej o mocy PV 33kW na konstrukcji ziemnej aluminiowej dwupodporowej	128 000,00 zł	Środki własne
	Realizacja programów usuwania azbestu	Program usuwania azbestu z terenu Gminy Secemin	54 503,93 zł	Środki własne, dofinansowanie Powiat Włoszczowski
Gmina Włoszczowa				
2020 r.	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Gościencin i Jeżowice, gmina Włoszczowa: Część 1 zadanie 1 Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do granic posesji w sołectwie Gościencin wraz z budową ujęcia wody w Gościencinie, gm. Włoszczowa	51 8901,13 zł	PROW – 66 538,00 zł, Pożyczka WFOŚiGW – 355 331,84 zł
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa przyłączy wodociągowych w msc. Gościencin – roboty polegające na powtórzeniu podobnych robót bud. Zw. z real. Zadania zlec. W ramach „Budowy	25 296,91 zł	Środki własne

		sieci wodoc. w msc. Gościencin i Jeżowice, Część 1, Zadanie 1: Budowa sieci wodoc. w soł. Gościencin...”		
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Prowadzenie nadzoru archeologicznego przy pracach budowlanych: Zad. 1 Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Gościencin i Jeżowice, gmina Włoszczowa	3 444,00 zł	PROW – 1 003,00 zł, Pożyczka WFOŚiGW – 2 441,00 zł
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Silpia Duża i Silpia Mała, gmina Włoszczowa	7 534,99 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej: „Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w ul. Sienkiewicza we Włoszczowie w pasie drogowym drogi wojewódzkiej nr 785 (działka drogowa nr ewid. 3253/1, 3253/3, 3253/4, 3253/6 ob. 05 Włoszczowa)” ul. Sienkiewicza we Włoszczowie w pasie drogowym drogi wojewódzkiej nr 785 (działka drogowa nr ewid. 3253/1, 3253/3, 3253/4, 3253/6 ob. 05 Włoszczowa)”	4 000,00 zł	Środki własne
	Rozbudowa infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową	Modernizacja układu pomiarowo-rozliczeniowego dla punktu poboru energii elektrycznej PPE o nr PL_ZEOD_2613000018_62 – Oczyszczalnia ścieków Włoszczowa, ul. Wiejska 55	30 750,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Kompleksowe opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej z wykonaniem koncepcji dla zadania: Zadanie nr 3 – „Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do działek nr ewid. 5098/8; 5098/7; 5098/22 ob. 9 miasto	9 000,00 zł	Środki własne

		Włoszczowa, w ul. Kolejowej we Włoszczowie”		
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Kompleksowe opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej z wykonaniem koncepcji dla zadania: Zadanie nr 2 – „Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do granic posesji w Woli Wiśniowej, gm. Włoszczowa”	7 500,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Kompleksowe opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej z wykonaniem koncepcji dla zadania: Zadanie nr 1 - „Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami do granic posesji w ul. Tęczowej wraz z budową sieci wodociągowej w ul. Młynarskiej we Włoszczowie”	12 500,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej: „Budowa kanalizacji sanitarnej z odcinkami łączącymi do granic nieruchomości w ul. Sportowej we Włoszczowie	18 573,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Opracowanie dokumentacji projektowej: „Przebudowa/rozbudowa sieci wodociągowej ul. Jędrzejowskiej i Leśnej we Włoszczowie”	9 000,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Przebudowa/rozbudowa sieci wodociągowej ul. Jędrzejowskiej i Leśnej we Włoszczowie	139 617,30 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Przekazanie odpłatne sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w ul. Przedborskiej we Włoszczowie	19 336,71 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Przekazanie odpłatne sieci wodociągowej przy ul. Koniecpolskiej we Włoszczowie	19 046,46 zł	Środki własne

	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Roboty powtarzające „Budowa przyłącza wodociągowego do granicy działki nr ewid. 4030 w m. Włoszczowa, ul. Leśna, gm. Włoszczowa” w ramach zadania inwestycyjnego „Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Jędrzejowskiej i ul. Leśnej we Włoszczowie”	3075,21 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa połączenia wodociągu Danków Mały z wodociągiem Włoszczowa	192 661,11 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do granic posesji w miejscowości Międzylesie i Motyczno, gmina Włoszczowa	180 6128,06 zł	Środki własne
	Remont, modernizacja, przebudowa, rozbudowa ujęć wody i stacji uzdatniania wody	Wymiana złożeń filtracyjnych wraz z elementami eksploatacyjnymi głowic na ujęciu wody w Koniecznie, gmina Włoszczowa	147 880,88 zł	Środki własne
	Prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	7.089,75 zł	Środki własne, dofinansowanie z budżetu Powiatu Włoszczowskiego
	Realizacja programów usuwania azbestu	Realizacja programu usuwania azbestu na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest	92 378,64 zł	Środki pochodzące ze budżetu Powiatu Włoszczowskiego – 13 500,00 zł, 78 878,64 zł środki własne
	Monitoring i wzmacnianie kontroli postępowania z odpadami	Monitoring ochrony środowiska	1 619,91 zł	Środki własne
	Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	2 161,08 zł	Środki własne
	Gospodarowanie wodami	Bieżąca konserwacja rowów melioracyjnych	5 572,00 zł	Środki własne
	Gospodarowanie wodami	Prace konserwacyjne na obiekcie wodnym Klekot	13 471,60 zł	Środki własne

	Gospodarowanie wodami	Prace konserwacyjne na dwóch zbiornikach wodnych w miejscowości Czarnca	8 500,00 zł	Środki własne
	Rozbudowa i modernizacja OSP wraz z nowoczesnym wyposażeniem	Dofinansowanie do zakupu sprzętu przeciwpożarowego	56 150,00 zł	MSWiA Gmina Włoszczowa
	Rozbudowa i modernizacja OSP wraz z nowoczesnym wyposażeniem	Dofinansowanie do remontu strażnicy	22 300,00 zł	Komenda Główna PSP Gmina Włoszczowa
	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Przebudowa dróg gminnych we Włoszczowie: nr 397050T – ul. Południowa, 397049T – ul. Polna i nr 397064T ul. Spokojna”	977 626,86 zł	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych
	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Przebudowa drogi gminnej nr 397069 T w miejscowości Bebelno Wieś	782 787,41 zł	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych
	Realizacja Programów ograniczania niskiej emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej na obszarach występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych pyłu PM10 i pyłu PM2,5	Wykonanie przyłącza gazowego do Szkoły Podstawowej Nr 2 we Włoszczowie wraz z modernizacją kotłowni	255 840,00 zł	Środki własne
	Montaż instalacji OZE na budynkach mieszkalnych na terenie powiatu	Budowa mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców gminy Włoszczowa	1 286 270 zł	Środki własne i RPO
2021 r.	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do granic posesji w miejscowości Międzylesie i Motyczno, gmina Włoszczowa	438 360,99 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa przyłączy wodociągowych w miejscowości Międzylesie i Motyczno wraz z wstawieniem rury ochronnej na wodociągu w działce nr ewid. 148/2 ob. Motyczno, gm. Włoszczowa - roboty polegające na powtórzeniu podobnych robót budowlanych związanych z realizacją zadania zleconego w ramach przetargu nieograniczonego „Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do granic posesji w miejscowości	39 070,67 zł	Środki własne

		Międzylesie i Motyczno, gmina Włoszczowa		
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Roboty powtarzające „Budowa przyłączy wodociągowych do granic działek nr ewid. 4028/2 i 4028/6 w m. Włoszczowa, ul. Leśna, gm. Włoszczowa” w ramach zadania inwestycyjnego „Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Jędrzejowskiej i ul. Leśnej we Włoszczowie”	17 966,34 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa sieci wodociągowej w ul. Kolejowej we Włoszczowie, dz. nr ewid. 5096/59, 5097/16, 5098/9, 5098/8, 5098/22, 5098/20	54 900,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej: Zadanie nr 1 - „Budowa sieci wodociągowej z przyłączem w miejscowości Jeżowice	10 600,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej : Zadanie nr 2 – „Budowa sieci wodociągowej w ul. Topolowej i ul. Słowackiego w miejscowości Włoszczowa	6 200,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej pn.: Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowościach Rząbiec, Wymysłów, Michałów i Nieznanowice nr od 52 do 55 (Przędzów), gmina Włoszczowa”	199 206,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Wykonanie operatów wodnoprawnych wraz z uzyskaniem pozwoleń wodnoprawnych : Zadanie 1: Przejścia kanalizacji san. pod dnem rzeki Kurzelówki w msc. Kurzelów,	3 000,00 zł	Środki własne

		Zadanie 2: Przebudowa urządzenia wodnego – rów P5 separator ul. Młynarska Włoszczowa”		
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami do granic posesji w Woli Wiśniowej , gm. Włoszczowa	135 300,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami do granic posesji w ul. Tęczowej wraz z budową sieci wodociągowej w ul. Młynarskiej we Włoszczowie	279 948,00 zł	środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w ul. Sienkiewicza we Włoszczowie	148 830,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Przebudowa i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami na os. Tartak we Włoszczowie	159 900,00 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa kanalizacji sanitarnej w Kurzelowie	377 900,43 zł	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych – 377 900,43 zł
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Budowa kanalizacji sanitarnej w Koniecznie	353 125,04 zł	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych - 353 125,04 zł
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Przekazanie odpłatne sieci wodociągowej przy ul. Koniecpolskiej we Włoszczowie (dz. 4222/8)	7 911,91 zł	Środki własne
	Bieżąca modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Przekazanie odpłatne sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przy ul. Ogrodowej we Włoszczowie (dz. 8034, 8049, 4040/1)	25 617,79 zł	Środki własne
	Remont, modernizacja, przebudowa, rozbudowa ujęć wody i stacji uzdatniania wody	Remont dwóch pomp głębinowych na ujęciu przy ul. Jędrzejowskiej we Włoszczowie	3 394,80 zł	Środki własne
	Prowadzenie oraz wspieranie działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności	14 489,74 zł	Środki własne

		w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych		
	Realizacja programów usuwania azbestu	Realizacja programu usuwania azbestu na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest	95 162,28 zł	Dofinansowanie z budżetu Powiatu Włoszczowskiego – 13 901,44 zł, 81 260,84 zł środki własne
	Monitoring i wzmacnianie kontroli postępowania z odpadami	Monitoring ochrony środowiska	1 230,00 zł	Środki własne
	Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	1,08 zł	Środki własne
	Gospodarowanie wodami	Bieżąca konserwacja rowów melioracyjnych	5 818,00 zł	Środki własne
	Gospodarowanie wodami	Prace konserwacyjne na obiekcie wodnym Klekot	10 418,78 zł	Środki własne
	Gospodarowanie wodami	Prace konserwacyjne na zbiorniku wodnym przy ul. Wiejskiej we Włoszczowie	11 300,00 zł	Środki własne
	Rozbudowa i modernizacja OSP wraz z nowoczesnym wyposażeniem	Zakup sprzętu ppoż.	5 780,00 zł	Komenda Główna PSP Gmina Włoszczowa
	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Modernizacja i przebudowa dróg i chodników na terenie Gminy Włoszczowa	2086 641,09 zł	Środki własne
	Przebudowa i modernizacja dróg gminnych	Remont ul. Partyzantów w ramach zadania pn. Przebudowa istniejącego przejścia dla pieszych przy ul. Partyzantów we Włoszczowie wraz z obszarem jego oddziaływania	474 031,42 zł	Środki własne, Fundusz Dróg Samorządowych
	Termomodernizacja obiektów budowlanych	Remont elewacji budynku przedszkola w Woli Wiśniowej	63 898,40 zł	Środki własne
	Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym	Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz na gruncie Część 1: Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych	137 851,02 zł	Środki własne

		na budynku Urzędu Gminy we Włoszczowie		
	Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym	Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz na gruncie Część 2: Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynku Zespołu Placówek Oświatowych w Koniecznie	77 340,56 zł	Środki własne
	Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym	Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz na gruncie Część 3: Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynku Szkoły Podstawowej Filia w Łachowie	43 036,47 zł	Środki własne
	Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym	Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz na gruncie Część 3: Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynku świetlicy wiejskiej w Nieznanowicach	29 652,84 zł	Środki własne inne środki
	Produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym	Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej oraz na gruncie Część 3: Zaprojektowanie i dostawa wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych na gruncie przy budynku	43 036,47 zł	Środki własne

		światlicy w miejscowości Rząbiec		
	Realizacja Programów ograniczania niskiej emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej na obszarach występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych pyłu PM10 i pyłu PM2,5	Modernizacja centralnego ogrzewania w OSP Jeżowice	56 411,38 zł	Środki własne
	Realizacja Programów ograniczania niskiej emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej na obszarach występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych pyłu PM10 i pyłu PM2,5	Modernizacja centralnego ogrzewania w OSP Rogienice	71 340,00 zł	Środki własne
	Termomodernizacja budynków budowlanych	Program udzielania dotacji celowej na wymianę źródła ciepła w celu ograniczenia zanieczyszczenia powietrza na terenie Gminy Włoszczowa	370 000 zł	Środki własne
	Promocja odnawialnych źródeł energii (m.in. farm wiatrowych, farm fotowoltaicznych, małych elektrowni wodnych, instalacji solarnych i innych)	Zadanie realizowane w ramach programu „Czyste Powietrze”, edukacja mieszkańców na spotkaniach zorganizowanych na terenie gminy Włoszczowa	Brak możliwości ustalenia	Środki z NFOŚiGW
	Utrzymanie dróg w sposób ograniczający wtórną emisję zanieczyszczeń (np. regularne czyszczenie ulic na mokro)	Mechaniczne zamiatanie ulic gminnych	47 221,69 zł	środki własne

Źródło: opracowanie własne

5. Analiza wydatków poniesionych na ochronę środowiska

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań przedstawionych w POŚ jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych. Poniżej zestawiono nakłady finansowe poniesione przez Powiat w poszczególnych latach funkcjonowania POŚ objętych raportem.

Tabela 30. Zadania z zakresu ochrony środowiska realizowane z budżetu Powiatu ze środków pochodzących z opłat i kar związanych z gospodarczym korzystaniem ze środowiska w 2020 r.

Zadanie	Wykonanie [zł]
Program usuwania wyrobów zawierających azbest – dotacja dla gminy Krasocin	4 500,00
Program usuwania wyrobów zawierających azbest - dotacja dla gminy Włoszczowa	13 500,00
Wykonania uproszczonych planów urządzania lasów wraz z ew. prognozą oddziaływania na środowisko	48 126,00
Razem:	66 126,00

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31. Zadania z zakresu ochrony środowiska realizowane z budżetu Powiatu ze środków pochodzących z opłat i kar związanych z gospodarczym korzystaniem ze środowiska w 2021 r.

Zadanie	Wykonanie [zł]
Edukacja ekologiczna (konkurs plastyczny „Mój powiat-Moja ekoprzestrzeń” – 6 592,80 zł, zakup nagrody dla Szkoły Podstawowej w Cieślach za udział w konkursie za zbiórkę puszek – 204,51 zł)	6 797,31
Sfinansowanie kosztów zakupu broszury VADEMECUM O NISKIEJ EMISJI Jak zmniejszyć zanieczyszczenia powietrza niską emisją	2 145,00
Wykonanie uproszczonych planów urządzenia lasu wraz z ew. prognozą oddziaływania na środowisko	47 560,85
Program usuwania wyrobów zawierających azbest – dotacja dla gminy Kluczewsko	10 364,19
Program usuwania wyrobów zawierających azbest – dotacja dla gminy Krasocin	10 035,00
Program usuwania wyrobów zawierających azbest – dotacja dla gminy Secemin	8 175,59
Program usuwania wyrobów zawierających azbest - dotacja dla gminy Włoszczowa	13 901,44
Razem:	98 979,38

Źródło: opracowanie własne

6. Podsumowanie

Program ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego na lata 2020-2025 z perspektywą do 2030, jest narzędziem służącym prowadzeniu polityki ochrony środowiska na terenie naszego powiatu. Jest on podstawowym instrumentem do realizacji zadań własnych i koordynowanych w zakresie ochrony środowiska, które będą w całości lub w części finansowane ze środków będących w dyspozycji Powiatu. Jego długoterminowym celem jest dążenie do zrównoważonego rozwoju powiatu włoszczowskiego, gdzie ochrona środowiska stanowi nierozłączną część procesów rozwojowych i jest rozpatrywana razem z nimi.

Realizacja założeń *Programu ochrony środowiska ...* na szczeblu powiatowym wyraża się najczęściej w uczestnictwie w kosztach realizacji zadań inwestycyjnych (udzielanie dotacji), zmierzających do poprawy stanu środowiska naturalnego. Udział w kosztach dotyczy również zadań z zakresu edukacji ekologicznej, realizowanych przez samorządy gminne i szkoły z terenu powiatu włoszczowskiego. Realizacja gminnych programów usuwania wyrobów zawierających azbest odbywa się już od kilku lat przy wsparciu finansowym pochodzącym ze środków budżetu Powiatu Włoszczowskiego. Zadania realizowane w ramach przyjętego przez Radę Powiatu *Programu ochrony środowiska na lata 2020-2025 z perspektywą do roku 2030* zostały przedstawione w niniejszym *Raporcie ...*

Analiza zadań zrealizowanych w latach 2020-2025 oraz analiza potrzeb powiatu na najbliższe lata (do roku 2030), pozwala wyciągnąć wnioski, że w dalszym ciągu do najistotniejszych problemów powiatu włoszczowskiego w dziedzinie ochrony środowiska należy zaliczyć:

- zły stan jakości wód powierzchniowych,
- znaczną dysproporcję pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- brak korzystnych rozwiązań systemowych umożliwiających powszechny dostęp do ekologicznych źródeł energii,
- transgraniczną emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych powietrza,
- dzikie wysypiska odpadów, szczególnie na terenach leśnych.

Poszczególne zadania zostały zrealizowane w stopniu wynikającym z dostępnych i poniesionych nakładów na ochronę środowiska w powiecie. Należy podkreślić fakt nie pogorszenia się stanu poszczególnych elementów środowiska w okresie objętym raportem.

Przedstawione powyżej niedomagania w zakresie stanu jakości środowiska w powiecie wynikają z przyczyn niezależnych od realizacji *Programu ochrony środowiska...*. Konsekwentna realizacja celów i przyjętych priorytetów powinna stanowić podstawę realizacji zadań związanych z ochroną środowiska w powiecie włoszczowskim.

7. Wykorzystane materiały

1. Program ochrony środowiska dla powiatu włoszczowskiego na lata 2020-2025 z perspektywą do 2030, Powiat Włoszczowski 2019,
2. Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2020, Autor: GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Kielce 2021,
3. Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2021, Autor: GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Kielce 2022,
4. Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2020, Autor: GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach, Kielce, grudzień 2021,
5. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021, GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA, Wrzesień 2022,
6. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Włoszczowa za rok 2020, Włoszczowa 2021,
7. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Włoszczowa za rok 2021, Włoszczowa 2022,
8. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Krasocin za rok 2020, Krasocin 2021,
9. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Krasocin za rok 2021, Krasocin 2022,
10. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Moskorzew za rok 2020, Moskorzew 2021,
11. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Moskorzew za rok 2021, Moskorzew 2022,
12. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Secemin za rok 2020, Secemin 2021,
13. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Secemin za rok 2021, Secemin 2022,
14. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Radków za rok 2020, Radków 2021,
15. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Radków za rok 2021, Radków 2022,
16. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kluczewsko za rok 2020, Kluczewsko 2021,
17. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kluczewsko za rok 2021, Kluczewsko 2022,
18. Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski w latach 2020-2022”, Katowice, kwiecień 2022 r.,
19. Ustawa o odpadach (j. t. Dz. U. z 2022 r., poz. 699 z późn. zm.),
20. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (j.t. Dz. U. z 2022 r. poz. 1297

- z późn.zm.),
21. Ustawa o lasach (j.t. Dz. U. z 2022 r., poz. 672 z późn. zm.),
 22. Ustawa z dnia 20 maja 2016 o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, (j.t. Dz.U. z 2021 r. poz. 724),
 23. Informacje Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Włoszczowie,
 24. Informacje Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. we Włoszczowie,
 25. Raport w wykonania programu ochrony środowiska powiatu włoszczowskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023, za lata 2016-2017, Kraków-Włoszczowa, wrzesień 2018,
 26. Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022, GŁÓWNY INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA, Katowice, kwiecień 2022,
 27. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych za rok 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
 28. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych za rok 2021, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
 29. Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2020-2021 w ramach POŚ - Gmina Włoszczowa,
 30. Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2020-2021 w ramach POŚ - Gmina Krasocin,
 31. Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2020-2021 w ramach POŚ - Gmina Kluczewsko,
 32. Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2020-2021 w ramach POŚ - Gmina Secemin,
 33. Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2020-2021 w ramach POŚ - Gmina Moskorzew,
 34. Wykaz zrealizowanych zadań za lata 2020-2021 w ramach POŚ - Gmina Radków,
 35. Sprawozdanie z realizacji przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia gruntów z produkcji rolnej, rekultywacji i zagospodarowania gruntów oraz zasobów i eksploatacji złóż i torfów za rok 2020,
 36. Sprawozdanie z realizacji przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia gruntów z produkcji rolnej, rekultywacji i zagospodarowania gruntów oraz zasobów i eksploatacji złóż i torfów za rok 2021,
 37. 2020 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring operacyjny,
 38. 2021 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring operacyjny,

Strony internetowe:

39. <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-pol-elektromagnetycznych>,
40. <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2021-a.html>,
41. <http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>,
42. <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>,
43. <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewpomnikprzyrody.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.PP.2613022.6065>,
44. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>,
45. <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html#80-99>,
46. <http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>,
47. https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/,
48. <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-jakosci-gleby-i-ziemi>,
49. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>,
50. <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.